

Kadernota 2021

Urk groeit én verandert!

Perspectief voor de jaren 2021 tot en met 2024

INHOUDSOPGAVE

	Voorwoord	5
	Inleiding	6
Deel 1	Ontwikkelingen meerjarenperspectief	14
	1. Algemeen	14
	2. Financieel perspectief	14
	3. Autonome ontwikkelingen	15
	4. Vijf pijlers	16
	5. Totaaloverzicht 2020-2024	17
	6. Gerealiseerd beleid	19
Deel 2	Ontwikkelingen vijf pijlers	20
	1. Urk mit eenkanger	20
	2. Urk leert	21
	3. Urk werkt	22
	4. Urk leeft	23
	5. Urk verbindt	25
Deel 3	Ontwikkelingen grondexploitaties	27
Deel 4	Ontwikkelingen Sociaal domein	30
Deel 5	Risicomanagement	31
Deel 6	Lokale lastendruk	34
Deel 7	Financieel meerjarenperspectief	35
	1. Balans per 31 december	35
	2. Financiële kengetallen	37

De Kadernota in één oogopslag: lees de pagina's 5 tot en met 13 en 17.

VOORWOORD

De voorliggende Kadernota 2021-2024 is opgesteld aan de hand van het lopende coalitieakkoord 2018-2022 *Urk mit Eenkanger*. Op basis van dit coalitieakkoord werken wij aan een krachtige gemeenschap en een krachtige overheid. Urk groeit sterk. Wij staan de komende jaren voor een enorme uitdaging om deze groei in goede banen te leiden en de in het coalitieakkoord opgenomen ambities waar te maken. Tegenvallende en onzekere rijksbijdragen maken deze opgave niet eenvoudiger. De effecten van de huidige Coronacrisis op middellange en langere termijn zijn onzeker en nu nog moeilijk in te schatten en financieel te vertalen. Veel zal afhangen van het (financieel) beleid dat de rijksoverheid in zet. Ondanks deze ontwikkelingen blijft onze blik op de toekomst gericht en blijft het de ambitie om de doelstellingen uit het coalitieakkoord te realiseren.

Coronacrisis

De Coronacrisis heeft een grote impact op onze inwoners. Velen zijn persoonlijk, maatschappelijk, sociaal, economisch of financieel direct getroffen. De afgelopen maanden hebben we ons met al onze mogelijkheden ingezet om onze inwoners zo goed mogelijk bij te staan en te ondersteunen.

De precieze gevolgen van de Coronacrisis zijn nu nog niet in te schatten. In de eerste tussenrapportage 2020, die u separaat aan deze Kadernota is aangeboden, hebben wij een inschatting gemaakt van de financiële effecten voor 2020. Op dit moment is er nog geen beeld te geven van de structurele effecten. Deze zijn in de voorliggende Kadernota dan ook niet meegenomen. We hopen bij het opstellen van de Begroting 2021 hier meer zicht op te hebben.

Beleid

De Kadernota 2021-2024 is gebaseerd op de reeds eerder vastgestelde beleidsuitgangspunten. Gelet op de financiële krapte zijn er voor 2021 en volgende jaren geen nieuwe beleidsontwikkelingen opgenomen, met uitzondering van de organisatieontwikkeling. De reeds geplande beleidsuitvoeringen voor 2021 en volgende jaren treft u aan bij de beschrijving van de vijf pijlers Urk mit eenkanger, 'Urk leert', 'Urk werkt', 'Urk leeft' en 'Urk verbindt'.

Financieel

Wij zijn er in geslaagd een Kadernota te presenteren met een begroting die structureel en reëel in evenwicht is conform de voorschriften van onze toezichthouder. Dat neemt niet weg dat er spanning staat op de ambities en op de formatie om die ambities te realiseren. De inhoud van de portemonnee van Urk is begrensd.

Het financiële meerjarenperspectief is herijkt op basis van reeds genomen besluiten, wettelijke verplichtingen en een inschatting van het verloop van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de recent ontvangen meicirculaire. De herijking leidde tot een negatief meerjarenperspectief. Door het toepassen van de inflatiecorrectie op de Onroerende zaakbelasting kan deze negatieve ontwikkeling de komende jaren worden gekeerd.

Organisatieontwikkeling

Eind vorig jaar is onder leiding van de interim gemeentesecretaris een organisatieontwikkeling ingezet. De kosten van dit ontwikkeltraject zijn in de Kadernota verwerkt. Dit leidt er toe dat de komende jaren de groei van Urk ook in formatieve zin kan worden verwezenlijkt.

Wij zijn blij en dankbaar dat in onze gemeente het Woord van God nog steeds leidend is bij de besluiten die genomen worden. Op basis daarvan willen wij samen verder bouwen aan de toekomst van Urk. Wij mogen onze hoop en verwachting stellen op de Heere onze God. Wij bidden en vertrouwen dat Hij ons werk zal zegenen.

Burgemeester en Wethouders van Urk,

I.A. Bakker, burgemeester

R. Jeltema, gemeentesecretaris

INLEIDING

Introductie

In de Kadernota 2021 schetsen wij de ontwikkeling van onze gemeente op de diverse beleidsterreinen en het algehele financiële perspectief. Dit met het oog op de te maken begroting voor 2021 en de jaren die daarop volgen.

In de Kadernota die nu voor u ligt, zijn de wettelijke ontwikkelingen en opgaven en de politieke ambities uit het coalitieakkoord *'Urk mit Eenkanger'* en de actualiteit, voor zover mogelijk vertaald in beleidsvoornemens en financiën. In de komende tijd zullen diverse zaken nog nader doorgerekend moeten worden, zoals bijvoorbeeld herstructurering dorpsingang en ligplaatsen in de Lemsterhoek enzovoorts.

In 2014 zijn 10 algemene ambities van Urk geformuleerd. Deze algemene ambities blijven onverkort van toepassing. Ze geven in algemene bewoordingen het kader waarbinnen concrete doelstellingen passen.

Deze kadernota met als titel 'Urk groeit én verandert!' is samengesteld rond vijf pijlers: 'Urk mit eenkanger', 'Urk leert', 'Urk werkt', 'Urk leeft' en 'Urk verbindt'.

Naast het reguliere en bestaande werk, zijn er tal van nieuwe ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven. Wij hebben de beleidsontwikkelingen en opgaven gegroepeerd binnen de vijf nieuwe pijlers. Per pijler is een doelstelling geformuleerd en worden de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven benoemd en voorzien van een planningsindicatie.

Urk houdt vast aan 10 belangrijke financiële regels als basis voor het te voeren financiële beleid. Op deze wijze wordt concreet invulling gegeven aan de kaderstellende en toezichthoudende rol van uw gemeenteraad binnen de duale verhoudingen.

Urk groeit!

Gemeente Urk is één van Nederlands snelst groeiende gemeenten. Urk mag zich qua percentuele bevolkingsgroei meten met randstadregio's zoals Almere en Stadsgewest Utrecht. In de komende twintig jaar groeit het inwonertal van de gemeente Urk fors. Urk is op weg naar de 30.000 inwoners. De groei van de Urker bevolking is gekoppeld aan de groei van economie en werkgelegenheid. De groei van de inwoners zorgt voor extra werkgelegenheid. Er is toenemende vraag naar huisvesting, onderwijs, zorg en voorzieningen. De ontwikkeling van de economie en de werkgelegenheid zijn uiteraard niet los van elkaar te zien. Het aantal vestigingen in de gemeente Urk is vanaf 2010 met 31% toegenomen. En het aantal banen met 39%.

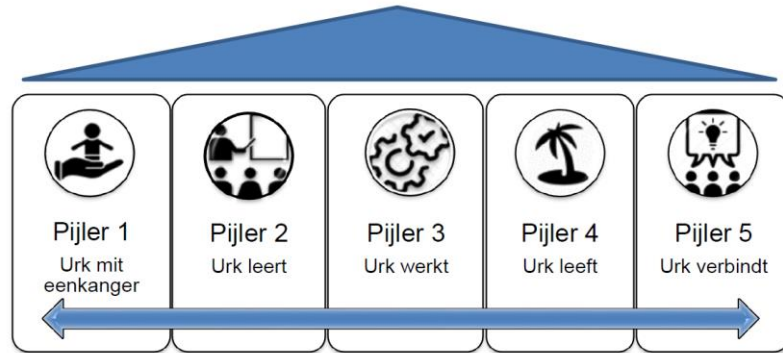
10 ambities van Urk

1. Een vitale gemeenschap waarin mensen samenwerken en de kracht van inwoners en bedrijven zoveel mogelijk wordt benut.
2. Verbindend besturen samen met inwoners, bedrijven en partners.
3. Een gemeente in Flevoland die opereert in netwerken binnen Flevoland en andere regio's.
4. Sociaal beleid dat uitgaat van omzien naar elkaar en samenkracht (het bevorderen van sociale samenhang waarin de eigen kracht centraal staat) en dat ook stimuleert en een vangnet biedt aan hen die dat nodig hebben.
5. Sterke economie door goede bereikbaarheid, meer werkgelegenheid en een bloeiende maritieme haven.
6. Een goede ruimtelijke kwaliteit van een duurzaam bebouwde omgeving met voldoende en betaalbare woningen voor alle inwoners.
7. Een duurzame en gezonde leefomgeving waarbij buurten en bedrijventerreinen er netjes en opgeruimd uitzien.
8. Goede voorzieningen op Urk door slimme samenwerking met inwoners, bedrijven en partners
9. Investeren in onderwijs, kennis en innovatie samen met scholen en het bedrijfsleven.
10. Gezond financieel beleid door een sluitende meerjarenbegroting en alleen lastenverhogingen wanneer de noodzaak daarvan is aangetoond.

Pijlers en opgaven

Vijf pijlers

In het schema hiernaast zijn de vijf pijlers visueel weergegeven. Aan de hand van deze vijf pijlers wordt gestalte gegeven aan de groei én verandering van Urk. De vijf pijlers staan in verbinding met elkaar. Opgaven kunnen effect hebben om meerdere pijlers.

De eerste pijler richt zich op het behouden en waarborgen van de onderlinge verbondenheid tussen én zorg voor inwoners, maatschappelijke organisaties, kerk, verenigingen en de gemeente. Urk is exponentieel gegroeid mede door de hoge mate van sociale rechtvaardigheid en maatschappelijke betrokkenheid. Pijler 2 en 3 dragen er samen zorg voor dat er nu en in de toekomst een groot arbeidsaanbod en goed opgeleide werknemers zijn. Beide zijn hét medicijn voor een goede economische ontwikkeling en toename van het aantal banen. Pijler 4 richt zich op de 'quality of living' op Urk. Belangrijk is het in oog houden van een aanvaardbare verhouding tussen groen, natuur, voorzieningen, cultuurhistorie en het vestigingsklimaat voor bedrijven en de hoogte van de woonlasten van onze inwoners. De laatste pijler 'Urk verbindt' draagt zorg voor goed bestuur en toekomstbestendige en financieel gezonde organisatie. De gemeente Urk is er voor alle burgers, ook voor degenen met minder keuzemogelijkheden. Bereikbaarheid speelt daarbij steeds prominentere rol. De dynamiek in de samenleving en de veranderingen in de ruimtelijke patronen maken verbindingen (sociaal, fysiek en digitaal) nog belangrijker dan zij al waren. Een lokale overheid die dicht bij haar burgers en bedrijven staat. Urk in haar volle breedte zoekt en legt verbinding met lokale, regionale en landelijke partners. Urk onderkent haar (eigen)belang en de urgentie van goede regionale samenwerking en afstemming.

Maatschappelijke effecten

In deze raadsperiode ligt de focus (nog meer) op de maatschappelijke effecten. In deze kadernota is een verfijning in het formuleren van maatschappelijke effecten per pijler toegepast. Naast het (nader) benoemen van maatschappelijke effecten is het meetbaar maken een vereiste. Het sturen op maatschappelijke effecten en ze van de grond krijgen is ingewikkeld. Het vraagt tijd, zorgvuldigheid en afstemming. Het is een continue proces en uitdaging om samenhang aan te brengen tussen de verschillende doelstellingen. Er is zo veel mogelijk geprobeerd doel en activiteit te matchen. Activiteiten dienen een bijdrage te leveren aan de gewenste maatschappelijke doelstellingen. Zo heeft de ontwikkeling van Zeeheldenwijk als uiteindelijk doel de inwoners een fijn woon- en leefgenot te geven. En zo wordt voor het bevorderen van de economische bedrijvigheid en werkgelegenheid in een circulaire economie een buitendijkse haven aangelegd.

Trends en ontwikkelingen

Onderzoeksbureau Platform31 heeft voor de Flevolandse gemeenten in 2017/2018 een onderzoek verricht naar de gemeenschappelijke uitdagingen en de daar aan gekoppelde gezamenlijke strategische positionering verricht. In het onderzoeksrapport zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen op het gebied van demografie, economie, in het sociale domein, wonen en ruimte, duurzaamheid en bestuur belicht en ingekleurd met specifieke kenmerken van Urk. In onderstaand schema zijn ze beknopt uiteengezet.

Demografische trends en ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - sterke groei bevolking - géén ontgroening (0-20 jarigen stijgt met 4 % de komende 20 jaar) - géén krimp van de potentiële beroepsbevolking - sterke natuurlijke aanwas én vergrijzing
Wijzigende economische structuur en arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - groei beroepsbevolking geeft Urk goede kansen - economie wordt een zandlopereconomie - praktisch opgeleiden biedt kansen - de flexibiliteit, het aanpassingsvermogen en kwaliteit van het arbeidsaanbod (o.a. door permanente educatie) is de sleutel voor een goede economische ontwikkeling

Transformeren en innoveren in het sociale domein en sociale tweedelingen, kunnen meedoen of afhaken, kunnen rondkomen e.d.	<ul style="list-style-type: none"> - beperkte sociale problematiek - bijna iedereen doet mee - grote mate van sociale cohesie - nauwelijks onbenut potentieel - hooguit kwetsbare positie voor lagere administratieve middengroep (MBO-niveau) - niet zozeer voor de praktisch opgeleiden (zeker niet in technische beroepen)
Ruimte en wonen	<ul style="list-style-type: none"> - sterke groei van aantal huishoudens (43%) - beperkte groei aantal paarhuishoudens (19%) - zeer sterke groei aantal eenpersoonshuishoudens (100%), vooral ouderen - quality of living en kwaliteit/variatie woningvoorraad steeds belangrijker
Ingrijpende duurzaamheidstransitie	<ul style="list-style-type: none"> - én, én, én om Parijse doelstellingen te realiseren - wonen, werken, recreëren, verplaatsen, produceren en consumeren gaan ingrijpend veranderen - leidende rol gemeente en bestuur noodzakelijk
Bestuurlijke trends en ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> - van tijdperk van veranderingen, naar veranderingen van tijdperken - transformeren, experimenteren, innoveren en vernieuwen cruciaal om te komen tot goed beleid - ander beleid vergt lef, overwinnen weerstanden en gevestigde belangen - versterken bestuurskracht, ontwikkelen organisatie en eisen IBT - voldoende oog voor ondermijning noodzakelijk

Maatschappelijke opgaven Overheid

Samen meer bereiken als één overheid. Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen. Alleen ga je sneller, maar samen bereik je meer. Dat is het uitgangspunt van het Interbestuurlijke Programma (IBP) dat deze kabinetsperiode start. Een gezamenlijke bestuurlijke aanpak die past bij de aanpak van maatschappelijke opgaven van deze tijd. Het IBP volgt drie stappen. Na de programmastart (stap 1) volgt een verdieping en uitwerking (stap 2), waarna definitieve afspraken per opgave worden vormgegeven en gemonitord (stap 3).

1. Samen aan de slag voor het klimaat	door onder meer een CO2-reductie tot 49 % in 2030 en circa 50.000 nieuwbouwwoningen per jaar aardgasvrij op te leveren in 2021 en 30.000-50.000 bestaande woningen per jaar aardgasvrij te maken of 'aardgasvrij-ready'. Bij de inrichting van het land moet rekening gehouden worden met klimaatverandering.
2. Toekomstbestendig wonen	door onder meer sloop en transitie van woningvoorraad, bestrijding van leegstand en meer kansen op de woningmarkt voor kwetsbare groepen.
3. Regionale economie als versneller	door meer nadruk te leggen op de regionale omstandigheden voor het bereiken van ambities.
4. Naar een vitaal platteland	door onder meer te zorgen voor duurzame landbouw zonder ongewenste risico's voor de leefbaarheid van boeren, burgers en milieu.
5. Merkbaar beter in het sociaal domein	door onder meer extra in te zetten op de aanpak van eenzaamheid, kindermishandeling, huiselijk geweld en verwarde personen wordt voorkomen dat kwetsbare groepen binnen verschillende interventies van zorg en straf tussen wal en schip raken. Hiermee kunnen kwetsbare groepen naar vermogen meedoen in hun eigen vertrouwde omgeving en verminderen we (herhaald) slachtofferschap en daderschap.
6. Nederland en Migrant goed voorbereid	door een flexibeler asieltelsel, snellere terugkeer van migranten zonder verblijfsrecht en verbetering van het taalniveau en de arbeidsparticipatie van nieuwkomers.
7. Problematische schulden voorkomen en oplossen	door onder meer beginnende schulden eerder te signalen en gemeenten meer mogelijkheden te geven om kosten van het beschermingsbewind te beheersen.
8. Goed openbaar bestuur in een veranderende omgeving	door onder meer een integrale aanpak van multiproblematiek in ondermijningsgevoelige gebieden, het benutten van kansen door digitalisering en het openbaar maken van informatie, en de democratie weerbaarder te maken en decentrale volksvertegenwoordigers en bestuurders beter te ondersteunen.

9. Passende financiële verhoudingen	door onder meer toezicht te vernieuwen, totale rijksuitgaven als basis te hanteren voor een goede normeringssystematiek, en knelpunten in de fiscale regelgeving te inventariseren.
10. Overkoepelende thema's	die gaan onder meer over krimp- en grensregio's, het aansluiten van de Nationale Omgevingsvisie op de bestaande Omgevingsvisies, en samenwerking op EU-dossiers.

Maatschappelijke opgaven Urk

Urk is te kwantificeren als één van de groeigebieden van Nederland. Onze bevolking groeit snel, de helft van de bevolking is jonger dan 25 jaar. En dat blijft ook zo en de arbeidsmarkt draait goed: de arbeidsparticipatie ligt erg hoog en de werkloosheid en het aantal bijstandsgerechtigden laag. Naast veel jongeren is er sprake van een groeiend aantal 65-plussers. Verder zijn de werkenden gemiddeld meer praktijkgericht opgeleid. In het licht van trends en ontwikkelingen en het gegeven dat Urk een groeigebied is, zijn er zes belangrijke opgaven voor Urk geïdentificeerd (bron: Platform31).

1. Goed schaken op twee borden: groei accommoderen én verbeteren
2. De economie verder verstevigen en ruimte creëren voor (nieuw) ondernemerschap
3. Verbeteren van de bereikbaarheid
4. Het bestrijden van ondermijning
5. Versnellingen en intensiveringen in de duurzaamheidstransitie
6. Samenhang en samenwerking in de regio versterken

Specifieke onderwerpen

Informatiesamenleving

In de omgeving van de gemeente Urk spelen talloze ontwikkelingen die enerzijds kansen bieden om zaken anders te organiseren (o.a. participatie, ketensamenwerking) en anderzijds een verplichting vormen (o.a. Omgevingswet, Wet open overheid, Wet Inburgering). Ook ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, energievoorziening en technologische ontwikkelingen zoals o.a. internet of things, apps en big-data beïnvloeden de dienstverlening en werkwijze van de gemeente. De lat binnen de informatiesamenleving ligt hoog. Burgers en bedrijven stellen hoge eisen aan dienstverlening, mede omdat ze dit gewend zijn van commerciële dienstverleners.

Deze veranderende omgeving haakt in op de organisatie, processen, dienstverlening, houding en gedrag en op de informatievoorziening. De rollen binnen de gemeentelijke organisatie veranderen daarbij continue om de leefomgeving en haar inwoners optimaal te kunnen bedienen. Informatievoorziening draagt als uitvoeringsprogramma daarin bij aan het behalen van de strategische doelen van de organisatie.

Het nieuwe informatiebeleidsplan 2020-2024 wordt in juni 2020 aan u voorgelegd. Hiermee is de richting aangegeven voor de ontwikkeling van de informatievoorziening in deze periode. Via vaarroutes (ontwikkelsporen) en thema's is deze richting bepaald. Daarbij zijn er ook kaders meegegeven waarbinnen deze ontwikkeling moet plaatsvinden, ten aanzien van ICT-Infrastructuur, Informatiearchitectuur en de Governance.

De vaarroutes en thema's voor de komende jaren zijn als volgt:

- Vaarroute Organisatieontwikkeling
 - Thema: Interne samenwerking versterken
 - Thema: Externe samenwerking versterken (landelijk en regionaal)
 - Thema: Plaats- en tijd onafhankelijk werken
- Vaarroute Datagestuurd werken
 - Basis op orde / grip op de zaak (denk aan privacy, informatiebeveiliging en archief)
 - Data als sturingselement
 - Open data, delen
- Vaarroute Dienstverlening, dichtbij
 - Digitaal, sociaal
 - Monitoring en integraal klantbeeld
 - Omgevingswet

Sociaal Domein

Omzien naar elkaar en zorg voor elkaar zijn de basis voor een goede sociale infrastructuur. Op Urk kennen we elkaar nog en worden we gekend. Dat willen we naar de toekomst graag zo houden. Vernieuwen en innoveren en een wijkgerichte aanpak zijn nodig om de huidige sociale cohesie vast te houden. De ruimtelijke inrichting (denk aan speelruimten en groen), invulling geven aan woonwensen en woonzorgbehoeften spelen hierin een belangrijke rol. Ook voorzieningen als een Integraal Kindcentrum, een bibliotheek, Caritas enzovoorts zijn belangrijk voor de sociale infrastructuur. Deze infrastructuur vraagt (nog) meer de aandacht nu door het wegvallen van het ziekenhuis een regionale verplaatsing plaatsvindt van de zware zorg naar de eerste lijn en preventie.

Door middel van het IJslands model proberen we gedragsverandering bij de jeugd te bewerkstelligen en hebben we aandacht voor een gezonde leefstijl. De komende jaren vragen de aanbestedingen in het Sociaal Domein en de decentralisatie van Beschermd Wonen en de Nieuwe Wet Inburgering volop onze aandacht. Omdat er diverse risico's zijn te benoemen in het Sociaal Domein houden we de spreekwoordelijke vinger aan de financiële pols.

Omgevingswet

Het is de bedoeling dat de omgevingswet per 1 januari 2022 in gaat. Aanvankelijk was de invoering beoogd op 1 januari 2021, maar het rijk heeft de invoering van de wet, mede door corona, een jaar uitgesteld. De voorbereidingen zijn nog steeds in volle gang. Op basis van een omgevingsvisie zullen wij een omgevingsplan gaan opstellen. Dit omgevingsplan bevat gemeentelijk regels over de fysieke en sociale leefomgeving. Eerder hebt u daarvoor een implementatiebudget beschikbaar gesteld.

Duurzaamheid en klimaat

De komende jaren staat Urk voor een grote uitdaging op het gebied van Duurzaamheid. Op Urk werken wij aan vier thema's om de landelijke doelstelling van 95% CO2 reductie t.o.v. 1990 te behalen in 2050. Deze thema's zijn: Energie, Circulaire economie, Klimaatadaptatie en Mobiliteit. De energietransitie vraagt zowel om acties m.b.t. energie besparing (isoleren/verduurzamen), de opwek van hernieuwbare energiebronnen als verwarming van gebouwen. De belangrijkste activiteit in 2021 is dan ook de transitie visie warmte, waarin de aanpak om van het gas af te gaan per wijk wordt beschreven. Op het gebied van Circulaire economie werken wij de komende jaren aan circulair opdrachtgeverschap, scheiden van afvalstromen, circulaire bouw, circulaire verdienmodellen/productontwerp bedrijfsleven en voedselverspilling. Als gemeente willen wij een stimulerende en informerende rol vervullen.

Klimaatadaptatie richt zich op een viertal onderdelen; overstromingen, hitte, droogte en wateroverlast. Wij willen als Urk klimaatrobuust zijn, zodat de effecten van klimaatverandering zo min mogelijk schade aanbrengt aan onze samenleving. Hiervoor zijn actieve burgers en ondernemers noodzakelijk. Samen dienen wij ons grondgebied klimaatrobuust te ontwikkelen. Ook de manier waarop wij ons vervoeren zal veranderen. De hoeveelheid CO2 uitstoot is voor maar liefst 20% toe te schrijven aan Mobiliteit. Daarom is inzet op duurzame mobiliteitsvormen, een dekkende infrastructuur voor alternatieve energiebronnen en een duurzamer gebruik van vervoer noodzakelijk. Dit is slechts een greep uit een scala aan activiteiten waar de gemeente Urk de komende jaren haar handen voor uit de mouwen steekt. In de Duurzaamheidsvisie Urk 2050 staat de stip op de horizon verder beschreven. Elke 3-5 jaar wordt de visie herzien, n.a.v. de nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Jaarlijks wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld met de activiteiten per thema voor het komende jaar.

Ondermijning

Aan georganiseerde criminaliteit en ondermijning wordt hoge prioriteit gegeven. Dit gebeurt in regionaal verband (Midden-Nederland) en in nauwe samenwerking met beide buurgemeenten en het politieteam Dronten, Noordoostpolder en Urk. Het hiervoor opgestelde plan van aanpak wordt geïntegreerd in het Integraal Veiligheidsbeleid 2020-2023.

Regio Deal

Het Rijk heeft aan de regio Noordelijk Flevoland extra geld toegekend in het kader van de zogeheten Regio Deal Noordelijk Flevoland. Een belangrijk deel van dat geld gaat naar Urk. Het doel is het versterken van de maritieme positie van Urk en een oplossing te bieden voor de IJsselmeervisserij die in de knel zit. Inmiddels zijn de projecten die onderdeel maken van de Regio Deal vol in ontwikkeling en een enkele al in uitvoering (vouchers voor omscholing). De meeste investeringen zullen in dit en het komende jaar gedaan worden.

Voor het maritieme cluster Urk is er een zogenaamd boegbeeld en business developer aangesteld om samen met de bedrijven goede innovaties tot ontwikkeling te laten komen.

Openbaar vervoer

Het onderzoeksrapport van Platform 31 heeft aangegeven dat de aantrekkelijkheid van Urk voor wonen en werken achteruit dreigt te gaan vanwege de geografische ligging en “de lage kwaliteit van de OV-verbindingen naar en van Urk”. De busverbindingen in Noordelijk Flevoland zijn inderdaad ontoereikend. Dat geldt zowel richting Lelystad als richting Zwolle. Wij blijven het onder de aandacht brengen bij het college van GS van Flevoland. Verder is Urk gebaat bij de komst van een spoorlijn. Hiervoor is door de gemeenteraad vorig jaar een motie aangenomen die pleit voor de aanleg van een nieuwe spoorlijn van Groningen naar Lelystad, met uiteraard een station Urk nabij de A6.

Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De gemeente Urk heeft te maken met een sterke groei van het aantal inwoners, bedrijven, woningen, maatschappelijke instellingen en voorzieningen. Het beheer van de bestaande kern vraagt ook de nodige aandacht. De gemeente Urk heeft te maken met allerlei ontwikkelingen in de omgeving. Dat geldt ook voor de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving.

De organisatie van de gemeente Urk moet al deze ontwikkelingen kunnen blijven volgen. Voor de burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen is het belangrijk dat de dienstverlening op het vereiste niveau blijft.

Begin september vorig jaar heeft de interim gemeentesecretaris/algemeen directeur de opdracht meegekregen om een advies te geven over de ontwikkeling naar een toekomstbestendige organisatie 2025, waarbij rekening wordt gehouden met een goede balans tussen bestuurlijke ambities en ambtelijke capaciteit. Dit heeft geresulteerd in de nota “Op weg naar 2030, groeien én ontwikkelen”. Voor het opstellen van de nota zijn meerdere bronnen gebruikt, zoals het coalitieprogramma, het rapport van Platform31, het organisatiebesluit, de visie op dienstverlening, het plan van aanpak ICT, het plan van aanpak Omgevingswet, het medewerkers onderzoek 2018, het initiatiefvoorstel Urk groeit en de notitie bedrijfsvoering. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met de fractievoorzitters, de leden van het college, de OR, de leidinggevenden, de strategisch adviseurs en groepen medewerkers.

De Ondernemingsraad heeft deze nota van een positief advies voorzien en de nota is in april door het college vastgesteld. De gemeenteraad is hierover op 7 mei jl. geïnformeerd tijdens een informatiebijeenkomst.

In het organisatieadvies is aandacht besteed aan de aspecten strategie, structuur, management en personeel.

Binnen noordelijk Flevoland is Urk de economische motor. Voor de groei van Urk is naast een professionele organisatie ook ruimte nodig, infrastructuur en diverse voorzieningen. De samenwerking van de gemeente met het bloeiende bedrijfsleven is goed en dient behouden te blijven. Urk kan de groei opgaven echter niet alleen realiseren en heeft daarvoor de samenwerking met de regio en de provincie hard nodig. Versterking van de regionale netwerken en samenwerkingsrelaties zijn daarom van groot belang en vraagt structurele aandacht.

Er ligt een coalitieprogramma voor de periode 2018-2022. Daar wordt op een goede wijze uitvoering aan gegeven. De inzet van externe professionaliteit is hierbij soms noodzakelijk. Aan deze opgaven heeft de organisatie haar handen vol. Het is zaak dat het bestuur zich op deze prioriteiten richt.

Om de gevraagde dienstverlening op het vereiste niveau te houden moeten zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie op orde zijn. Een investering in een bestendige relatie tussen bestuur en management gebaseerd op vertrouwen en rolvastheid is belangrijk. Versterking van de structuur en het management is daarvoor nodig. In het organisatieadvies wordt de huidige structuur van drie eenheden losgelaten. Daarvoor in de plaats komt een netwerkorganisatie met drie domeinen: fysiek domein, sociaal domein en het domein bedrijfsvoering. Binnen de drie domeinen opereren opgavegericht meerdere teams onder leiding van teamleiders. De teams zijn daarbij geclusterd op basis van een logische indeling van werkvelden en worden aangestuurd door zes teamleiders. Deze zes leiders vormen samen met de gemeentesecretaris/algemeen directeur een managementteam. De nieuwe structuur moet leiden tot een integrale werkwijze. Om uitvoering te geven aan deze nieuwe organisatie is een versterking van het huidige management met 3 nieuwe teamleiders nodig.

Een goede balans tussen de werklast en de beschikbare capaciteit is een duidelijke randvoorwaarde. De groei en het beheer van Urk vereisen een optimaal en actueel formatiebeheerplan. Op termijn is een structurele groei van de formatie van 2,2 fte nodig. Hier wordt de komende jaren gefaseerd naar toe

gewerkt. Om hieraan invulling te geven worden de middelen benut uit de algemene uitkering die de komende jaren ontvangen worden voor de groei van de bedrijfsvoering.

Om te anticiperen op de groei en de dienstverlening op peil te houden moeten de medewerkers van de gemeente Urk zich blijven ontwikkelen. Daarvoor is opleidingsbudget nodig van 2% van de loonsom. Het voeren van “Het Goede Gesprek” tussen leidinggevende en werknemer is het cement in dit proces.

Voor de gemeente Urk blijft het moeilijk om functies met eigen werknemers in te vullen. Dat heeft te maken met de situatie op de arbeidsmarkt. Blijven investeren in de arbeidsmarktcommunicatie is nodig. Uitgangspunt blijft om de inzet van tijdelijk in te huren personeel zoveel mogelijk te beperken. Voor een aantal werkzaamheden blijft een flexibele schil noodzakelijk. Denk daarbij aan het tijdelijk inzetten van specifieke deskundigheid, pieken in het werk, bij langdurige ziekte of moeilijk vervulbare vacatures.

De coronacrisis laat zien dat de werkzaamheden op een andere manier moeten worden uitgevoerd. Het thuiswerken is door alle medewerkers vrij snel opgepakt. We werken daarom in 2020, als onderdeel van het nieuwe Informatiebeleidsplan aan het plaats- en tijd onafhankelijk werken. De gevolgen voor de huisvesting worden hierbij betrokken. De uitvoering moet vanaf eind 2020 en volgende jaren haar beslag krijgen.

Privacy

De nieuwe privacy wetgeving en de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vragen om een adequate invoering. Nadat hiermee in 2019 een start is gemaakt worden in 2020 en 2021 de nieuwe wetgeving en regels verder binnen de organisatie geïmplementeerd.

Zaakgericht werken en archief

Het huidige informatiebeleid, de digitalisering en de (digitale) archivering stellen aanvullende eisen aan de omgang met informatie, informatiedragers en het bewaren daarvan. Het toezicht op het archief en de wijze van archivering van stukken gebeurt door de provincie. In 2019 is gestart met het implementeren van zaakgericht werken. Dit project loopt nog tot in 2021 door. Daarnaast zijn onlangs afspraken gemaakt met de provincie over het overdragen van oude archieven en het verder verbeteren van het archiefbeheer. Ook in 2021 vraagt dit nog extra inzet en aandacht.

10 financiële regels

Om de financiële weerbaarheid van de gemeente Urk op peil te houden zijn financiële regels opgesteld, neergelegd in beleidsregels en -besluiten. Deze regels hebben hun waarde reeds bewezen. Wij hebben ze nog een keer in 10 punten voor u op een rijtje gezet.

1. Wij gaan voor een degelijk en solide financieel beleid. Daarom sluit onze begroting en zijn de daarin opgenomen lasten en baten niet gebaseerd op gebakken lucht.
2. We behandelen alleen voorstellen die zijn voorzien van een valide financiële dekking, door de financieel consulent onderschreven.
3. De post onvoorzien gebruiken we alleen voor uitgaven die “onontkoombaar”, “onvoorzienbaar”, en “onuitstelbaar” zijn.
4. Nieuw beleid dat niet voldoet aan de criteria van onvoorzien en waarvoor geen dekking uit externe bronnen mogelijk is, financieren we in principe door tot een zelfde bedrag oud beleid te schrappen.
5. Wij prioriteren nieuw beleid als volgt:
 - 1^e opgelegd door hogere overheden.
 - 2^e voortkomend uit raad- en collegeprogramma
 - 3^e autonoom
6. De raad stelt reserves en voorzieningen in en beslist over toevoeging en onttrekking aan reserves. Het college is bevoegd onttrekkingen aan voorzieningen te doen.
7. Onttrekkingen uit reserves beschouwen we als incidentele baten en kunnen dus niet blijvend voor structurele lasten worden ingezet.
8. De ratio van het weerstandsvermogen moet liggen tussen 1 en 2 en de Algemene Reserve moet voldoende zijn om risico's op te vangen.
9. We zorgen ervoor dat onze tarieven en heffingen kostendekkend zijn, maar we vermijden ongewenste maatschappelijke effecten. Als we subsidies verstrekken maken we prestatieafspraken met de ontvanger.
10. Overdracht van rijkstaken naar de gemeente, voeren wij uit met de middelen die het rijk daarvoor meegeeft. Andersom geldt dat ook voor rijksbezuinigingen.

Van planning tot control

De Kadernota maakt deel uit van een reeks beslismomenten voor de raad in de cyclus van planning en control. Met de behandeling van de Kadernota geeft de raad het college de kaders mee voor de nieuw op te stellen meerjarenbegroting. De Kadernota wordt opgesteld als voorzet voor de discussie in de raad. Deze nota bevat richtinggevende uitspraken die kunnen worden beoordeeld, overgenomen, verworpen en aangevuld. Zo nodig worden uitspraken expliciet vastgelegd in moties. De te stellen kaders zijn uiteraard sterk afhankelijk van de financiële situatie van de gemeente Urk en de bestuurlijke prioriteiten van de raad zoals deze zijn vastgelegd in de strategische agenda van de raad en het collegeprogramma. Veel ligt al vast in de besluitvorming door de raad in het verleden. Dit betekent dat, tenzij daar nadrukkelijk uitspraken over worden gedaan, het bestaande beleid wordt gecontinueerd. Ter verduidelijking is het instrumentarium van de raad hieronder weergegeven.

Instrumentarium	Vaststellingsmoment	Doel
1. Kadernota 2021-2024	25 juni 2020	Richtinggevend en kaderstellend
2. Programmabegroting 2021-2024	5 november 2020	Taakstellend
3. 1 ^e Tussenrapportage 2021	juni 2021	Control en verantwoording
4. 2 ^e Tussenrapportage 2021	december 2021	Control en verantwoording
5. Jaarrekening 2021	juni 2022	Control en verantwoording

De Kadernota moet worden gezien als een richtinggevend en kaderstellend document. Hierin worden uitsluitend de hoofdlijnen van beleid vermeld. De nadere uitwerking en detaillering vinden zijn weerslag in de programmabegroting.

De opbouw van deze Kadernota

Ontwikkelingen meerjarenperspectief

Deel 1 neemt u stap voor stap mee hoe de primitieve begrotingsruimte door verschillende ontwikkelingen c.q. factoren over de jaren 2021 tot en met 2024 wordt beïnvloed. In paragraaf 1.5 leidt dit, rekening houdend met nieuw beleid, tot een gering structureel begrotingsoverschot van € 18.100 (jaar 2024). Daarbij is voor het sluitend maken van de begroting in de jaren 2021 tot en met 2023 het incidenteel inzetten van reserves nodig. In paragraaf 1.6 zijn (gerealiseerde) beleidsuitvoeringen uit eerdere kadernota's opgenomen.

Ontwikkelingen vijf pijlers

In deel 2 "ontwikkelingen vijf pijlers" zijn de belangrijke ontwikkelingen en opgaven opgesomd die voor de jaren 2020 en verder in oogschouw moeten worden genomen.

Ontwikkelingen bouwgrondexploitaties en sociaal domein

Het is van belang dat u inzicht hebt in de ontwikkelingen van de bouwgrondexploitaties en het sociaal domein.

Risicomanagement en financiële posities

Gezien het belang van een goed inzicht in risico's en balansen, financiële kengetallen, de reserves en voorzieningen worden deze behandeld in de delen 6 en 7.

1. ONTWIKKELINGEN MEERJARENPECTIEF

1.1 ALGEMEEN

Basisgegevens

De ontwikkeling van basisgegevens inwoners en woningen is onder andere bepalend voor de Uitkering gemeentefonds en Onroerend zaakbelasting (OZB). Vooral van de Uitkering gemeentefonds omdat een groot deel van de verdeelmaatstaven daarvan zijn afgeleid. Voor het financieel meerjarenperspectief gaan we opnieuw uit van 100 woonruimten per jaar. Wij rekenen er dan ook op dat de verwachte economische crises als gevolg van de coronapandemie en de daaruit voortvloeiende maatregelen, de woningbouw niet of nauwelijks zal beïnvloeden.

Inwoners en woonruimten	2020			prognose: 100 298 inw.pj.		
	werkelijk	begroot	2021	2022	2023	2024
per 1 januari						
Inwoners volgens CBS en prognose cluster bevolking	21.046	21.075	21.350	21.654	21.958	22.262
Woonruimten volgens CBS	6.663	6.570	6.763	6.863	6.963	7.063

Huidige grondslagen

In deze paragraaf staan de financiële uitgangspunten die zijn gehanteerd bij de totstandkoming van de ramingen in de financiële begroting van het lopende dienstjaar. De basisramingen uit het meerjarenperspectief op basis van deze begroting zijn inclusief prijs- en loonindexering. Voor wat betreft de nominale stijgingen staan de in de tabel genoemde stijgingen op stelpost ter beschikking.

Loon- en prijsindexering	2021	2022	2023	2024
Reeds verwerkt in huidige begroting				
Loon (budget op stelpost)	1,5%	1,5%	1,6%	1,6%
Prijscompensatie	1,6%	1,6%	1,7%	1,7%

Leeswijzer bedragen:

1. Min-bedragen geven een positief effect op de begroting weer; plus-bedragen een negatief effect.
2. Genoemde bedragen betreffen mutaties op de budgetten in de huidige meerjarenbegroting.

1.2 ACTUELE BEGROTINGSPOSITIE

Actueel begrotingssaldo	2020	2021	2022	2023	2024
Primitieve begroting (7nov2019)	-159.026	-130.508	-123.959	-100.009	-100.009
2020001 Struct T2 2019	59.745	59.907	60.207	60.507	60.507
2020002 Correctie Prim. bespaarde rente reserves	-26.242	-22.756	-19.498	-22.495	-22.495
2020100 Struct T1 2020*	-280.197	43.137	57.151	-44.954	-44.954
Totaal actueel begrotingssaldo	-405.720	-50.219	-26.099	-106.951	-106.951

*Het saldo van de eerste tussenrapportage wordt vooral gevormd uit verwerking van de volgende items:

- Bijstelling raming Uitkering Gemeentefonds, gebaseerd op fictieve meicirculaire met geactualiseerde basisgegevens.
- Bijstelling raming OZB opbrengst op basis van kohier 2020
- Overgang WMO hulpmiddelencentrum naar Welzorg
- Personele aangelegenheden (frictie-, herijkings- en wervingskosten)
- Actualisering ramingen bijdrage gemeenschappelijke regelingen op basis van recente besluitvorming,

1.3 AUTONOME ONTWIKKELINGEN

Autonome ontwikkelingen	2020	2021	2022	2023	2024
1. Algemene uitkering gemeentefonds	-54.550	-114.595	-289.452	-116.005	-765.229
2. Bijstelling OZB					-52.150
3. Inflatiecorrectie OZB (gelijk aan prijsmutatie)		-79.495	-160.618	-258.600	-348.308
4. Areaal formatie (gekoppeld met areaal bedrijfsvoering) <i>Loonsom/inwoners x inwonertoename</i>					158.799
5. Areaal bedrijfsvoering (Overhead) <i>Overhead /inwoners x inwonertoename</i>		45.163	89.692	133.604	176.917
6. Areaal openbare ruimte					114.505
7. Groeibudgetten					62.500
8. Prijsmutatie (BBP CPB)					98.600
9. Loonmutatie					173.713
Totaal autonome ontwikkelingen	-54.550	-148.927	-360.378	-241.001	-380.653

* De nieuwe jaarschijf 2024 is in concept gelijk aan 2023. De jaarlijkse groei van inwoners en woningen is in de lopende meerjarenbegroting 2020 (2020 t/m 2023) verwerkt. De groei 2024 komt vervolgens bovenop de eindraming 2023.

Toelichting:

Ad.1. Algemene uitkering gemeentefonds

Gebaseerd op meicirculaire 2020 en geactualiseerde basisgegevens.

- Accres

De accresbijstelling 2019 resulteert in een éénmalig voordelige afrekening in 2020 van 16 miljoen, vanwege meevallende uitgaven klimaat en onderwijs. 2020 is 4 miljoen nadelig maar dat van 2021 is 127 miljoen voordelig vanwege hogere indicaties loon- en prijsontwikkeling. De accresen 2022 t/m 2024 ontwikkelen zich volgens deze circulaire in totaal € 211 miljoen negatief. Dat is met name het gevolg van lager geraamde zorgkosten.

- Compensatiepakket Coronamaatregelen

Als onderdeel van het compensatiepakket Coronamaatregelen zijn VNG en de Fondsbeheerders overeengekomen de accresen 2020 en 2021 te fixeren op de stand van deze meicirculaire. Voor die jaren wordt dat dus ook de afrekening, tenzij er nog grote afwijkingen volgen. Bevroren komt tegemoet aan de wens van rust en stabiliteit van beide gesprekspartners. Overigens wordt op diverse onderdelen nog gerekend. De gepubliceerde 0,5 miljard betreft meerdere componenten en wordt verwerkt in de septembercirculaire 2020. Wat het voor onze gemeente betekent, zullen we nog moeten afwachten.

Ad.2 en 3. OZB

Bijstelling raming op basis van werkelijk WOZ-bestand 2020. Vanaf 2019 zijn op basis van uw besluitvorming de tarieven OZB bevroren. We hebben echter ieder jaar wel te maken met nominale loon- en prijsindexering. Dat betekent dat we ieder jaar interen op ons begrotingsbudget omdat we voor wat betreft de OZB de baten niet indexeren. Met ingang van 2021 willen wij die correctie op de tarieven wel weer gaan toepassen met dezelfde percentages als waarmee de prijzen stijgen (2021:1,6%, 2022:1,6%, 2023:1,7% en 2024:1,7%).

Ad.4 en 5. Areaal formatie en bedrijfsvoering

In het adviesrapport van de interim-gemeentesecretaris "Organisatieontwikkeling Op Weg Naar 2030" is over de omvang en kwaliteit van de formatie het volgende vermeld: "De gemiddelde norm voor de omvang van de formatie voor een gemeente bij deze inwonersklasse bedraagt 6,6 fte per 1.000 inwoners. Bij 21.000 inwoners past dus gemiddeld een formatie van 138,6 fte. Urk is met 136 fte kwantitatief dus redelijk op peil. Dit is te danken aan de inhaalslag van 2017/2018, toen structureel € 1,7 miljoen werd toegevoegd aan de personeelsformatie. Geadviseerd wordt om de omvang van de formatie structureel in te bedden in de begroting. Globaal groeit Urk elke drie jaar met 1.000 inwoners en dat betekent dus een jaarlijkse autonome groei van de formatie met 2,2 fte." De eerste stelpost (4) bestond al en aangevuld met de tweede (5) wordt voldaan aan het advies.

Ad.6. Areaal onderhoud openbare ruimte

De areaaltoename is gebaseerd op de toename van de woning gerelateerde uitkeringscomponenten in de algemene uitkering. De groei van het onderhoud openbare ruimte moet hiermee worden opgevangen.

Ad. 7. Groeibudgetten

Bij sommige besluitvorming is tot budgettaire maatregelen besloten, die verder reiken dan de vier jaarschijven van de begroting en meerjarenraming. Bij ieder nieuw begrotingsjaar en dus ook nieuwe jaarschijf heeft dat consequenties. Zo is een groeibudget ten aanzien van een aantal beheersplannen opgenomen, periodieke verhoging salarissen en groei kapitaallasten voor herbouw scholen voortgezet onderwijs.

Ad. 8 en 9. Prijs- en loonmutatie

Op grond van recent gepubliceerde loon- en prijsontwikkeling wordt zowel voor loon- en prijsontwikkeling uitgegaan van respectievelijk 1,6 en 1,7 %.

1.4 VIJF PIJLERS

Hieronder volgt een opsomming van benodigde extra middelen, opgedeeld naar de betreffende pijlers.

3. Urk werkt	beleid	2020	2021	2022	2023	2024
Omgevingswet, programmakosten:	wettelijk	298.655	410.125	p.m.	p.m.	p.m.
*Incidenteel						
*Structureel	wettelijk		6.899	27.597	27.597	27.597
Beschikbaar uit eerdere besluitvorming	360.000	-298.655	-61.345	0	0	0
Incidenteel te onttrekken aan			-355.679			
Algemene reserve						
Totaal pijler 3			0	27.597	27.597	27.597

Inwerkingtreding van de Omgevingswet was voorzien op 1 januari 2021. Vanwege de coronacrisis is deze datum opnieuw uitgesteld. De wet heeft een overgangstermijn tot 2029. Hoe Urk aan de slag gaat met de voorbereidingen voor de wet en wat de Omgevingswet aan werkzaamheden vraagt is beschreven in het implementatieplan Omgevingswet. Het implementatieplan is in november 2019 vastgesteld door het college van B&W. Het implementatietraject Omgevingswet is een traject dat nagenoeg de hele gemeentelijke organisatie raakt. Alle werkpakketten lopen parallel aan elkaar en leiden gezamenlijk tot de invoering van de Omgevingswet.

De invoering van de Omgevingswet is een opgave die de gemeente Urk zelf moet bekostigen. Het komt erop neer dat de gemeente in haar eigen begroting geld moet reserveren om de invoering van deze wet goed vorm te geven. Het Rijk gaat er daarbij vanuit dat de gemeente de voorbereidingen voor de implementatie van de wet oppakt binnen de staande organisatie.

Met het nog beschikbare budget ten behoeve van de implementatie (€ 360.000), kunnen de kosten 2020 en 2021 nog worden opgevangen. Voor 2021 is dan aanvullend € 356.000 ten laste van de algemene reserve noodzakelijk.

4. Urk leeft	beleid	2020	2021	2022	2023	2024
Als taakstelling te ramen						
Duurzaamheidsuitkering						
Gemeentefonds, begrepen in het rekening resultaat 2019:						
* 359 Klimaatmiddelen Transitievisie	wettelijk	202.101				
warmte						
* 360 Klimaatmiddelen Wijkaanpak	wettelijk	9.997				
* 361 Klimaatmiddelen Energieloketten	wettelijk	25.000				
Totaal pijler 4			237.098			

Bij de laatste uitkeringspecificatie algemene uitkering 2019 (AUdec2019) werden in januari 2020 nog 3 decentralisatie uitkeringen met betrekking tot duurzaamheid ontvangen. De voorschriften geven aan dat deze nog in 2019 verantwoord moesten worden. Aangezien na 31 december geen begrotingsmutaties

meer mogen plaatsvinden, kon de bestemming van deze middelen niet meer in 2019 worden geraamd. Geadviseerd werd om deze middelen, die dus onderdeel van het rekening resultaat vormen, in het verdeelbesluit te verwerken. Het rekening resultaat is dus hierbij al voor € 237.098 beklemd. Zie verder pijler 5.

5. Urk verbindt	beleid	2020	2021	2022	2023	2024
Rekeningresultaat 2019	aanvaard	-582.000				
Opleidingsbudget personeel naar 2%	nieuw		83.910	83.910	83.910	83.910
Formatie: uitbreiding 3fte naar 6 teamleiders	nieuw		340.000	340.000	340.000	340.000
Bijstelling budget Bijzondere Activiteiten	nieuw		10.000	10.000	10.000	10.000
Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG)	nieuw		8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal pijler 5		-582.000	441.910	441.910	441.910	441.910

Zoals inmiddels gebruikelijk wordt het rekeningresultaat betrokken bij de kadernota. Zoals bij pijler 4 reeds vermeld, is het resultaat beklemd tot een bedrag van € 237.098.

In het advies van de interim-secretaris "Organisatieontwikkeling Op Weg Naar 2030" wordt ook de noodzaak tot een gedegen vorming en opleiding van het personeel benadrukt. Daarvoor is een groei van het budget tot 2% van de loonsom noodzakelijk.

Gelet op de omvang en groei van de organisatie en de span of control zijn er zes teammanagers nodig. Daarbij wordt uitgegaan van twee teammanagers per domein (Fysiek, Sociaal en Bedrijfsvoering). Een teammanager kan aan meerdere (kleine) teams leidinggeven, rekening houdend met genoemde span of control.

Verder wordt hier voorgesteld de bij eerste tussenrapportage incidenteel geraamde budgetten ten behoeve van bijzondere activiteiten en AVG, structureel door te zetten.

1.5 TOTAALOVERZICHT

Onderstaand wordt een samenvatting weergegeven van de punten 1.2 tot en met 1.4, waaruit het begrotingsperspectief in meerjarenperspectief blijkt.

Begrotingsperspectief	2020	2021	2022	2023	2024
Actueel begrotingssaldo (1.2)	-405.720	-50.219	-26.099	-106.952	-106.952
Autonome ontwikkelingen (1.3)	-54.550	-148.927	-360.378	-241.001	-380.653
Aanvaard en wettelijk	-344.902	0	27.597	27.597	27.597
Tussentelling	-805.172	-199.146	-358.880	-320.356	-460.007
Nieuw beleid	0	441.910	441.910	441.910	441.910
Totaal begrotingsperspectief	-805.172	242.764	83.030	121.554	-18.097

De algemene reserve wordt ingezet om de tussenliggende jaren te egaliseren (+ = toevoeging / - = onttrekking).

Verloop algemene reserve	2020	2021	2022	2023
Stand na 1e tussenrapportage	-3.520.128	-4.325.300	-3.726.857	-3.643.828
Saldi begrotingsperspectief	-805.172	242.764	83.030	121.554
Implementatie omgevingswet		355.679		
Stand na Kadernota	-4.325.300	-3.726.857	-3.643.828	-3.522.273

Conclusie

Deze kadernota geeft het perspectief op dit moment en fungeert als richtlijn van uw raad aan ons college tot opstelling van de begroting. Bij het opstellen van de begroting zullen uiteraard de dan geldende ontwikkelingen, van met name de uitkering gemeentefonds, betrokken worden.

1.6 Gerealiseerd beleid

Hieronder volgt een opsomming van beleidsuitvoeringen welke bij voorgaande kadernota's zijn gerealiseerd. Voor de groen gearceerde beleidsuitvoeringen moet nog definitief beleid worden gevormd.

Gerealiseerd voorgaande kadernota's	2018	2019	2020	2021	2022
Kadernota 2019					
Werkbudget uitvoering cultuurnota (raad 11 apr 2019)			15.000	15.000	15.000
Budget t.b.v. 0,5 formatie cultuurbeleidsmedewerker			40.000	40.000	40.000
extra dekking kapitaallasten t.b.v. Sportboulevard			5.000	5.000	5.000
Verhoging gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio. Betreft 50% van de maximale variant vanaf 2020. Taakstellend wordt de regio dus 50% bezuiniging meegegeven.			106.779	106.779	106.779
Budget t.b.v. 1,0 fte medewerker DIV			38.865	41.965	43.540
Budget t.b.v. 1,0 fte Beleidsmedewerker P&C (2 jr.)				89.000	89.000
Budget t.b.v. 1,0 fte Beleidsmedewerker grondzaken					78.000
Budget t.b.v. 0,5 fte Bode/kantine			17.830	18.450	19.235
Budget t.b.v. 0,5 fte bestuurssecretaresse			27.500	27.500	27.500
Budget t.b.v. 0,8 fte P&O-adviseur			72.250	72.250	72.250
Budget t.b.v. 0,5 fte Toezichthouder/verkeer en vervoer			26.700	27.600	28.500
Kadernota 2018					
Onderwijs/bewegingsonderwijs; uitbreiding en aanpassing normvergoeding					300.000
Maatregelen inzake stimulering duurzaamheid			50.000	75.000	100.000
Op weg naar duurzaamheidsbeleid op Urk (B&W 23jan2018)		50.000	50.000	50.000	50.000
3e brug (tlv algemene middelen) incl. ontsluiting wijk (40jr/3%/€ 2.5miljn)				108.156	108.156
Ontsluiting wijk Zeeheldenwijk				100.000	100.000
Busplein (bevorderen bereikbaarheid)			52.000	52.000	52.000
Wethouders naar volledige formatie		46.162	46.162	46.162	46.162
Huisvesting, inclusief maatschappelijke voorzieningen			75.000	75.000	75.000
Ver-/nieuwbouw brandweerkazerne			200.000	200.000	200.000
Subsidiëring SUP			40.000	40.000	40.000

Gerealiseerd voorgaande kadernota's	2018	2019	2020	2021	2022
Regio Zwolle		30.000	30.000	30.000	30.000
Revitalisering bestaand gebied		50.000	50.000	50.000	50.000
<u>Kadernota 2017</u>					
Bijdrage VRF		15.815	27.710	39.794	39.794
<i>De bijdrage diende op basis van de begroting 2018-2021 te worden bijgesteld</i>					
Beheer Port of Urk		10.000	10.000	10.000	10.000
Projectkosten ontwikkeling Buitendijkse haven		100.000	100.000	100.000	100.000
Informatie Beleidsplan 2017-2020		160.000	162.000	162.000	162.000
Extra raadszetels (2)		25.000	25.000	25.000	25.000
Generatiepact fondsvorming	882.400				
Cultuurhistorische projecten		15.000	15.000	15.000	15.000
Kruising Rotholm - Vlaak	300.000				
Vorming Fonds nieuwe projecten	500.000				
Extra jaar korting op combinatieaanslag		100.000			
Palenscherm	750.000				
Archiefbeheer verbeterpunten	81.500				
<u>Kadernota 2016</u>					
Formatie RO (Omgevingswet)		81.000	81.000	81.000	81.000
Kwaliteitsimpuls organisatie		200.000	230.500	230.500	230.500
Trainees		150.000	150.000	150.000	150.000
Handhaving en toezicht		98.500	98.500	98.500	98.500
Detailhandelsvisie		50.000	50.000	50.000	50.000
Duurzaamheid en energietransmissie		15.000	15.000	15.000	15.000
Cultuur varend erfgoed; subsidieregeling		35.000	35.000	35.000	35.000
Onvoorziene uitgaven van € 45.000 naar € 159.000		111.600	113.600	113.600	113.600

2. ONTWIKKELINGEN VIJF PIJLERS

URK MIT EENKANGER

Inhoud en doelstelling

De sociale infrastructuur op Urk staat. In de jaren volgend op de decentralisaties is hard met elkaar gewerkt om deze vorm te geven. Het beleid is eigentijds en gaat uit van het principe 1Gezin, 1Plan en 1Werkwijze waarbij niemand tussen het wal en het schip valt. De toegang tot ondersteuning is laagdrempelig, integraal en objectief. Belangrijk is dat de ondersteuning die u ontvangt, ook helpt.

In 2018 is het beleid van de afgelopen jaren geëvalueerd. De uitkomst laat zien dat Urk een voorbeeld is voor de participatie-samenleving. Urk kent een krachtige basis van informele zorg met veel vrijwilligers, mantelzorgers en inzet vanuit de kerken. De cultuur is sterk op gemeenschap gericht, waarbij meedoen en werken de norm is. Het omzien naar elkaar leidt tot een haast organisch vangnet voor de meest kwetsbaren in de samenleving. Dit sterke punt is – zoals overal - ook een kwetsbaar punt. Veranderingen in de samenleving roepen de vraag op of de kracht van Urk duurzaam is naar de toekomst toe. Hoewel de hechte samenleving eraan bijdraagt dat problemen sneller in beeld zijn, geldt er als tegenkracht dat hulpvragen door de cultuur van maar doorgaan in een (te) laat stadium bij hulpverleners terechtkomen.

Urk groeit de komende jaren tot 26.100 inwoners in 2040. De helft van de bevolking onder de 25 is en blijft. Het blijft dan een uitdaging om ondanks de groei de betrokkenheid vast te houden en blijvend te werken aan een gezonde en positieve samenleving.

Op onderdelen wordt daarvoor de regionale samenwerking opgezocht. Als leidraad voor de samenwerking geldt: "Samenwerking met als doel meerwaarde te realiseren voor onze inwoners en partners in relatie tot de opgaven waar we lokaal allemaal voor staan".

Wettelijke ontwikkelingen

Het uitvoeren van de taken en verantwoordelijkheden binnen het sociale domein: Jeugdwet, WMO, Participatiewet, Schuldhulpverlening, (Passend) Onderwijs, Leerplicht.

Maatschappelijke opgaven

Nederlandse overheid

- Merkbaar beter in het sociaal domein (opgave 5)
- Nederland en Migrant goed voorbereid (opgave 6)
- Problematische schulden voorkomen en oplossen (opgave 7)
- Overkoepelde thema's (opgave 10)

Urk

- Het welzijn van de inwoners. Niemand mag buiten de boot vallen, maar zorg moet toegankelijk zijn voor iedereen die het zo hard nodig heeft;
- Manifest Waardig Ouder worden;
- Gezonde leefstijl.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Maatschappelijke effecten	Beleidsuitvoering	Looptijd	Fase (jaar 2021)	B/K
Op Urk is de basis op orde	1. Beweging organiseren van maatwerk naar algemene voorzieningen	2021-2022	Voorbereiding	B
	2. Implementeren uitkomsten IJslands Preventiemodel	2021-2025	Voorbereiding	B
	3. Borgen preventieve ondersteuning voor (aanstaande) ouders	2021	Ontwerp	B
We passen op elkaar	4. Implementatie 'Wel op Urk' - Gezonde leefstijl	2021	Voorbereiding	B
	5. Sluitende keten kindermishandeling	2021	Ontwerp	B

Helpen waar nodig	6. Aanbesteding taken Sociaal Domein	2021	Definitie	B
	7. Beleidskader WMO / Jeugdzorg	2021	Definitie	B
	8. Doorontwikkelen Schuldhulpverlening	2021	Voorbereiding	B
	9. Voorbereiding implementatie Nieuwe Inburgeringswet	2021	Definitie	B
	10. Verordening kinderopvang	2021	Voorbereiding	B
En blijven in verbinding	11. Faciliteren campagne vaccinatiegraad (regionaal/lokaal)	2021	Definitie	B
	12. Sociaal Domein in de Omgevingswet	2021	Definitie	B

NB: Het Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2021 wordt in het 4e kwartaal opgesteld. Mogelijke wijzigingen kunnen nog hieruit voortvloeien.

URK LEERT

Inhoud en doelstelling

Voor een bloeiende economie is een brede ontwikkeling en kennis nodig. Het opleidingsniveau van de beroepsbevolking bepaalt in belangrijke mate de (regionale) economische groei.

De verwachting is dat de potentiële beroepsbevolking in Urk de komende twee decennia van 10.800 (2017) naar 13.100 gaat. Terwijl de beroepsbevolking in Flevoland met gemiddeld 2 procent krimpt en landelijke zelfs met 7 procent. Daarmee heeft Urk een stevige troefkaart in handen waarmee haar positie in de regio, maar ook landelijk kan worden verstevigd.

Het uitgangspunt blijft dat inwoners, maar vooral jeugdigen, gezond en veilig kunnen opgroeien, hun talenten ontwikkelen op school, thuis en in hun vrije tijd en participeren naar vermogen.

Wettelijke ontwikkelingen

- Het uitvoeren van de leerplichtwet
- Invulling geven aan het Onderwijsachterstandenbeleid (GOA)
- Borgen Harmonisatie kortdurende peuteropvang
- Terugdringen laaggeletterdheid
- Uitvoering vluchtelingenbeleid

Maatschappelijke opgaven

Nederlandse overheid

- Nederland en Migrant goed voorbereid (opgave 6)
- Problematische schulden voorkomen en oplossen (opgave 7)

Urk

- De economie verder diversifiëren (opgave 2)
- Samenhang en samenwerking in de regio versterken (opgave 6)

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Maatschappelijke effecten	Beleidsuitvoering	Looptijd	Fase (jaar 2021)	B/K
Behouden arbeidspotentieel	1. Ontwikkelen Human Capital Agenda	2021-2023	Afsluiting	B
	1a. Talentontwikkeling Maritieme Campus (Regio Deal NF)	2021-2023	Voorbereiding	B
	1b. Talentontwikkeling Voucherregelingen (Regio Deal NF)	2021-2023	Realisatie	B
	1c. Lokale Human Capital Agenda	2021	Voorbereiding	B
We passen op elkaar	2. Implementatie GOA-beleidsplan	2021	Afsluiting	B

URK WERKT

Inhoud en doelstelling

Het bevorderen van de economische bedrijvigheid en werkgelegenheid op Urk als basis voor een samenleving die zich kenmerkt door sociale cohesie en onderlinge hulp bij zelfredzaamheid.

We werken aan versterking van de economie en werkgelegenheid van Urk. We richten ons daarbij op versterking van de bestaande economische structuur én investeren op nieuwe kansrijke economische sectoren. Maritieme sector en 'Urk is vis' zijn daarbij de speerpunten. Doel daarbij is om voldoende werkgelegenheid te kunnen bieden aan al onze inwoners, ongeacht opleidingsniveau en zowel nu als in de toekomst.

Bij een groeiende gemeente horen ook voldoende goede voorzieningen, die Urk aantrekkelijk maken voor bedrijven, bewoners en bezoekers. Aanwezigheid van de benodigde toeristische infrastructuur met voldoende hotels en horeca. De verwachte bezoekersgroei moet goed worden gefaciliteerd en we willen zorgen voor een aantrekkelijke, gastvrije, persoonlijke en schone gemeente. Een gezond woon-, leef- en vestigingsklimaat hoort daarbij.

Het ruimtelijk ontwikkelen en (her)inrichten van het grondgebied op basis van de groei en samenstelling van de bevolking en bedrijven. Revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en herontwikkelingen in de woningbouw vinden plaats in goed overleg met het bedrijfsleven en onze inwoners.

Urk nodigt partners uit om samen met ons te investeren in een duurzame economie. Bedrijven en kennisinstellingen kunnen nieuwe en innovatieve producten en diensten ontwikkelen om Urk duurzamer en nog aantrekkelijker te maken. Wij leveren onze bijdrage aan de groei via de investeringsimpuls.

Wettelijke ontwikkelingen

De wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (verder afgekort: WKB) is een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen van nieuwe gebouwen en vergunning plichtige werken. Het is de bedoeling het nieuwe stelsel vanaf 2018 stapsgewijs in te voeren. De preventieve toets van Bouw- & Woningtoezicht (BWT) komt te vervallen als het gaat om de bouwtechnische voorschriften. Daarbij houdt BWT tijdens het bouwen geen toezicht meer. Deze taken en verantwoordelijkheden draagt de overheid over aan de private markt. De gevolgen van deze wetswijziging voor zowel de leges als de gemeentelijke organisatie zullen nader op een rij worden gezet.

Maatschappelijke opgaven

Nederlandse overheid

- Samen aan de slag voor het klimaat (opgave 1)
- Toekomstbestendig wonen (opgave 2)
- Regionale economie als versneller (opgave 3)

Gemeente Urk

- Goed schaken op twee borden: groei accommoderen én verbeteren (opgave 1)
- De economie verder diversifiëren (opgave 2)
- Verbeteren van de bereikbaarheid (opgave 3)
- Versnellingen en intensiveringen in de duurzaamheidstransitie (opgave 5)
- Samenhang en samenwerking in de regio versterken (opgave 6)

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Maatschappelijke effecten	Beleidsuitvoering	Looptijd	Fase (jaar 2021)	B/K
Voldoende en passende vestigingsruimte (kwantiteit en kwaliteit)	1. Haven Port of Urk	2021-2025	Definitie	B
	2. Bedrijventerrein Port of Urk	2021-2041	Definitie	B
	3. Herontwikkeling locatie Westgat	2021-2022	Ontwerp	B
	4. Herontwikkelingslocatie Lemsterhoek	2021-2023	Definitie	
	5. Herhuisvesting supermarkt Boni	2021-2023	Vorbereiding	B
Sterk ondernemings- en vestigingsklimaat	6. Sluis Kornwerderzand	2021-2023	Definitie	B
	7. Herstructurering IJsselmeervisserij (Regio Deal NF)	2021-2023	Vorbereiding	B
	8. Visserijbelevingscentrum en Kenniscentrum Platvis	2021-2023	Initiatief	
	9. Faciliteren en ondersteunen belangenbehartiger voor de Nederlandse visserij	2021-2023	Realisatie	B
Innovatief en duurzaam	10. Urk promotie via SUP	2021	Realisatie	B
	11. Verduurzaming bedrijventerrein en innovatie (Regio Deal NF)	2021-2023	Initiatief	B
	12. Nota strategische verwervingen	2021	Initiatief	B

URK LEEFT

Inhoud en doelstelling

Samen met onze inwoners zorgen voor een goede kwaliteit van de openbare leefomgeving waardoor het prettig wonen en recreëren is op Urk. Om aantrekkelijk te zijn en te blijven, is de kwaliteit van de woningvoorraad van belang. Belangrijk is het voorzien in voldoende woningen die voldoen aan duurzaamheid, wooncomfort en veiligheidseisen, rekening houdend met de verschillende doelgroepen. Door de veranderende bevolkingssamenstelling en de veranderde woonwensen is het van belang om zeer vroeg gestuurd te ontwikkelen.

Duurzaamheid krijgt een steeds een prominentere plaats binnen alle beleidsterreinen. Ook de komende jaren zullen de nodige duurzaamheidsprojecten geïnitieerd moeten worden en zullen we bedrijven en bewoners actief moeten informeren, verleiden en inspireren om bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen voor Urk. Vanuit de duurzaamheidsvisie is het nodig te komen tot een duurzaamheidsfonds om vandaaruit de werkzaamheden in gang te zetten.

Wij werken aan het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte. Het beheer van de openbare ruimte wordt integraal uitgevoerd. Wegen, groen en water worden als één geheel gezien. Waarbij rekening wordt gehouden met de belevingswaarde en de functionele kwaliteiten van de openbare ruimte. Ook het terugdringen van afval en het bevorderen van hergebruik van grondstoffen heeft een hoge prioriteit. We doen dit alles in maximale verbondenheid met onze inwoners.

Op Urk werken we samen aan een omgeving waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Bestrijden ondermijning is een serieus aandachtspunt. Net als het borgen van maatschappelijke voorzieningen in de nieuwe wijken.

Wettelijke ontwikkelingen

De uitvoeringspraktijk van politie, justitie en gemeente op het terrein van openbare orde en veiligheid verandert sterk door de komst van nieuwe wet- en regelgeving. De rol en verantwoordelijkheden van de gemeente op het terrein van veiligheid nemen toe, zoals blijkt uit de aandacht voor toezicht en handhaving. De gemeente wil de wet- en regelgeving correct toepassen en uitvoeren.

Het Landelijk Afvalbeheerplan 2010-2020 (LAP) is gewijzigd. Er is sprake van een verhoging van de doelstelling van nuttige toepassing van 51% in 2007 naar 75% in 2018. De nuttige toepassing van de gemeente Urk was in 2019 41 % (2018: 44 %).

Maatschappelijke opgaven

Nederlandse overheid

- Samen aan de slag voor het klimaat (opgave 1)
- Naar een vitaal platteland (opgave 4)
- Overkoepelende thema's (opgave 10)

Gemeente Urk

- Goed schaken op twee borden: groei accommoderen én verbeteren (opgave 1)
- Het bestrijden van ondermijning (opgave 4)
- Versnellingen en intensiveringen in de duurzaamheidstransitie (opgave 5)
- Nederland Gasloos 2050
- Klimaat adaptatie

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Maatschappelijke effecten	Beleidsuitvoering	Looptijd	Fase (jaar 2021)	B/K
Voldoende en passende woningaanbod	1. Oranjewijk 1	2021	Realisatie	B
	2. Oranjewijk 2	2021-2023	Realisatie	B
	3. Zeeheldenwijk	2021-2040	Realisatie	B
	4. Huisvesting arbeidsmigranten	2021-2023	Definitie	B
	5. Visie herontwikkeling locatie Noorderzand	2021	Initiatief	
	6. Actualisatie woonvisie	2021	Realisatie	B
Leefbare, veilige en duurzame omgeving	7. Brandweerkazerne	2021-2023	Voorbereiding	B
	8. Ligplaatsen in de Lemsterhoek (vervolgonderzoek)	2021-2023	Definitie	
	9. Herinrichting Singel	2021	Ontwerp	B
	10. Integraal veiligheidsprogramma IVP (2020-2021)	2021	Voorbereiding	B
	11. Doorontwikkeling afvalinzamelingsysteem GEMAC i.c.m. verlaging afvalstoffenheffing	2021-2023	Realisatie	B
	12. Huisvestingsopgave wonen met zorg	2021	Voorbereiding	B
	13. Inclusieve samenleving - doordecentralisatie Beschermd Wonen	2021	Realisatie	B
	14. Implementatie Nieuwe Omgevingswet (programma)	2021-2029	Voorbereiding	B
Betere fysieke bereikbaarheid en doorstroming	15. Centraal busplein (verbetering OV)	2021-2023	Voorbereiding	B
	16. Parkeergelegenheid vrachtverkeer	2021-2023	Initiatief	
	17. Verkeersinfrastructuur: domineesweg/randweg	2021-2030	Initiatief	
	18. Herstructurering dorpsingang (onderzoek)	2021-2023	Initiatief	
Behouden Urker cultuur en bezienswaardigheden	19. Renovatie (deel)palenscherp	2021	Afsluiting	B
	20. Haveninrichting (visueel aantrekkelijk)	2021	Voorbereiding	
Passend sport- en recreatie-stimulerings-aanbod	21. Heroriëntatie accommodatiebeleid/-visie op gemeentelijke sportgebouwen	2021	Afsluiting	B

URK VERBINDT

Inhoud en doelstelling

Kenmerkend voor Urk is de hoge mate van maatschappelijke participatie. Bestuur en organisatie, burgers, bedrijven en ketenpartners zoeken verbinding onderling en met elkaar. Iedereen levert zijn of haar bijdrage aan de slagkracht van de gemeente.

Nieuwe mogelijkheden voor communicatie en voor het aanvragen van diensten en producten vraagt een digitale volwassenheid. De gemeente geeft @Antwoord: persoonlijk, via de telefoon of het internet. Bij de directe klantcontacten in de wijk of in het gemeentehuis geldt het I-loket principe. Een doorontwikkeling van de organisatie en ICT-middelen vindt plaats om een optimale dienstverlening te waarborgen.

Gemeenten worden geconfronteerd met 'een verandering van tijdperken' in plaats van 'een tijdperk van verandering'. Van een hiërarchische top-down samenleving gaan we naar een netwerkmaatschappij. Dit vraagt goed bestuur, toekomstbestendige organisatie en passend en gezamenlijk beleid met betreffende ketenpartners. Gemeente Urk werkt op tal van terreinen samen met andere gemeenten, provincies, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Er wordt ingezet op een intensievere samenwerking met de regio. Samen met de buurgemeenten Dronten en NOP zoekt Urk nadrukkelijk de samenwerking met provincie Flevoland en regio Zwolle.

Om de burgers betrouwbaar te kunnen bedienen is langdurige stabiliteit in de gemeentefinanciën noodzakelijk (en) om maatschappelijke opgaven met de juiste democratische afweging op te kunnen pakken, is financiële armslag noodzakelijk. Een sluitende begroting voorzien van een meerjarenraming die in evenwicht is. Ook de jaarrekening behoort in evenwicht te zijn. Daarbij voldoen we aan de richtlijnen van de begrotingscirculaire van de provincie Flevoland. Verder is het streven om de woonlasten nabij het landelijke gemiddelde te brengen. Dit vraagt samenwerking met en inzet van onze burgers.

Wettelijke ontwikkelingen

Burgers en bedrijven moeten gemakkelijker online zaken kunnen doen met de overheid. Uitbreiding van het digitale dienstenpakket verhoogt de efficiency en vermindert de regeldruk. Daarbij staat bij de overheid één ding voorop: gegevens van burgers moeten goed beschermd zijn. In de praktijk betekent dit dat kosten zullen toenemen.

In 2022 zal de Omgevingswet vermoedelijk in werking treden. Met de Omgevingswet wordt het huidige stelsel van ruimtelijke regels volledig herzien. De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. En regelt daarmee het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving.

Het vraagt om een heel andere werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven. Open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief zijn daarbij de kernwoorden. Door minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven en lokaal maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen. Daarbij moet het doel van een initiatief in de fysieke leefomgeving centraal staan in plaats van de vraag: 'mag het wel?'

Al deze veranderingen zullen invloed hebben op de rol van de gemeenteraad, de rol van het college en de ambtelijke organisatie van de gemeente Urk. In 2016 is een begin gemaakt met de bewustwording van de effecten van de nieuwe wet. Er is een impactanalyse gemaakt waarbij raad, college en organisatie zijn betrokken. In 2019 en verder wordt gewerkt aan de transformatie naar een organisatie die is toegesneden op de nieuwe wet. Dit vraagt een forse inspanning.

Maatschappelijke opgaven

Nederlandse overheid

- Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving (opgave 8)
- Passende financiële verhoudingen (opgave 9)
- Overkoepelde thema's (opgave 10)

Gemeente Urk

- Goed schaken op twee borden: groei accommoderen én verbeteren (opgave 1)
- Het bestrijden van ondermijning (opgave 4)
- Versnellingen en intensiveringen in de duurzaamheidstransitie (opgave 5)
- Samenhang en samenwerking in de regio versterken (opgave 6)

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Maatschappelijke effecten	Beleidsuitvoering	Looptijd	Fase (jaar 2021)	B/K
Sterk bestuur	1. Samenwerking binnen Flevoland	2021 (doorl.)	Realisatie	B
	2. Samenwerking regio Zwolle	2021 (doorl.)	Realisatie	B
	3. Interbestuurlijk Toezicht	2021 (doorl.)	Realisatie	B
	4. Planning- en controlcyclus	2021 (doorl.)	Realisatie	B
	5. Het doorontwikkelen organisatie	2021 (doorl.)	Realisatie	B
	6. Strategisch personeelsplan	2021 (doorl.)	Realisatie	B
Participerende samenleving	7. Burgerparticipatie (visie)	2021-2023	Realisatie	B
	8. ZZL subsidies en projecten (ontsluitingsweg)	2021-2022	Afsluiting	B
	9. Leader-projecten (2 projecten)	2019-2023	Initiatief	B
Klantgedreven dienstverlening (samen, slim, snel en soepel)	10. Informatiebeleidsplan incl. uitvoeringsplan 2021/2022	2021-2024	Realisatie	B
	11. Informatievoorziening (zaakgericht werken / archief)	2021	Realisatie	B
	12. Cliëntportaal Mens Centraal	2021	Afsluiting	B

3. ONTWIKKELINGEN GRONDEXPLOITATIES

Urk maakt gebruik van situationeel grondbeleid met een actieve basis. Dit uitgangspunt is vastgelegd in de Kadernota Grondbeleid 2020-2024. Situationeel grondbeleid biedt de gemeente de vrijheid om per situatie het grondbeleid toe te passen dat het meest geschikt is. Voor uitleglocaties heeft de gemeente Urk gekozen voor actief grondbeleid. Maar, faciliterend grondpolitiek wordt bij voorbaat niet uitgesloten. Zeker niet bij ‘binnenstedelijke’ (her)ontwikkelingen.

Bij actief grondpolitiek ontstaan risico's. Binnen de gemeentelijke grondexploitaties wordt daarom een algemene reserve aangehouden ter dekking van risico's en verliezen. De voeding van de algemene reserve grondzaken vindt hoofdzakelijk plaats door voordelige resultaten van grondexploitaties.

Besluit Begroting en Verantwoording

De commissie Besluit begroting en verantwoording (hierna BBV) heeft in 2019 een nieuwe notitie grondbeleid gepubliceerd. Deze notitie is een samenvoeging en actualisering van de vier eerder notities over grondexploitatie, faciliterend grondbeleid, nadere uitleg tussentijds winst nemen en verwerken onderhandenwerk grondexploitatie. De notitie is met ingang van 2019 van toepassing.

Door invoering van de vennootschapsbelasting voor overheden op 1 januari 2016 (zie verder hieronder) is het wenselijk om de rekenrente ten aanzien van de grondexploitaties gelijk te stellen aan de geldende fiscale rente. Volgens de laatste berekening is de rekenrente verlaagd naar 2,0 %. Met deze rente wordt nu gerekend. Ten slotte is het volgens de geldende regels uit het BBV verplicht om jaarlijks winst te nemen volgens de POC-methode (percentage off completion methode). In de jaarrekening 2017 is hier voor het eerst invulling aan gegeven.

Omgevingswet

De Eerste Kamer heeft op 22 maart 2016 het wetsvoorstel voor de Omgevingswet aangenomen. Hierdoor zijn de contouren van de wet in grote mate vastgelegd. Op 1 april 2020 heeft minister van Veldhoven van Milieu en wonen de Eerste en Tweede Kamer geïnformeerd dat de wet wordt uitgesteld. Wanneer de wet in werking zal treden is op het moment van schrijven nog niet bekend.

De omgevingswet is volgens de regering nodig om een aantal redenen. De huidige wetgeving sluit niet meer goed aan op de huidige en toekomstige (ruimtelijke) ontwikkelingen. De huidige regelgeving houdt onvoldoende rekening met onder meer regionale verschillen en de behoefte aan maatwerk in projecten. Het huidige omgevingsrecht is versnipperd en niet inzichtelijk genoeg. Hierbij ligt vooral de nadruk op ruimtelijke ordening terwijl de actualiteit bundeling van alle regelgeving op het gebied van omgevingsbeleid vraagt. Binnen de gemeente Urk wordt momenteel een verkenning uitgevoerd om de impact van de Omgevingswet voor de gemeente Urk te duiden.

Regels die invloed hebben op grondbeleid zullen via de aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet in de Omgevingswet worden opgenomen. Het gaat om de instrumenten die ingrijpen in het eigendomsrecht van de grond: voorkeursrecht, onteigening, herverkaveling en kavelruil in landelijk en stedelijk gebied.

Verder wordt via de aanvullingswet een aantal wijzigingen aangebracht in de bestaande regeling voor het kostenverhaal bij gebiedsontwikkelingen. De regeling kostenverhaal is in hoofdstuk 12 van de omgevingswet opgenomen. Het doel van de wijzigingen is om het kostenverhaal te vereenvoudigen, te verbeteren en flexibeler te maken.

Hierbij moet worden opgemerkt dat de regeling voor kostenverhaal gaat over het verhalen van kosten voor investering in publieke voorzieningen bij private partijen. De regeling gaat niet over de 'gemeentelijke grondexploitaties'. De gemeentelijke grondexploitatie wordt gereguleerd door het BBV. Naar verwachting zullen de regels van het BBV wel worden aangepast, zodat deze aansluiten bij de omgevingswet. Zo sluit de regelgeving van het BBV op dit moment ook aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Port of Urk

Het doel is om een thematisch bedrijventerrein te realiseren dat aansluit bij de te ontwikkelen Maritieme Servicehaven in Urk. De provincie realiseert een Maritieme Servicehaven in Noordelijk Flevoland (Urk) welke een 'maakhaven' zal worden. Dat wil zeggen, een haven die zich richt op (internationale) maritieme dienstverlening in de vorm van pitstop-activiteiten, zoals het (af)bouwen van grote jachten, dienstverlening bij waterbouw- en offshore activiteiten en maritieme innovatie en productontwikkeling.

Het binnendijkse maritiem bedrijventerrein sluit aan bij de maritieme servicehaven. Dat wil zeggen dat het bedrijventerrein zich tevens zal richten op de maritieme maakindustrie, maritieme dienstverlening en maritieme innovatie en productontwikkeling. In overeenstemming met het nationaal, provinciaal en gemeentelijk beleid wordt tevens de focus gelegd op een duurzame en klimaatbestendige ontwikkeling die innovatie bevordert. De beoogde toekomstige bedrijven op het binnendijkse bedrijventerrein kunnen in de volgende drie categorieën worden onderverdeeld:

- Bedrijvigheid (visgerelateerd) die in de directe nabijheid van de visafslag gevestigd wil zijn. Voor visgerelateerde bedrijven is het namelijk belangrijk om onderdeel uit te (blijven) maken van het viscluster en zo profiteren van de locatievoordelen die dit cluster met zich meebrengt.
- Spin-off van de Maritieme Servicehaven, bestaande uit bedrijven in het maritieme cluster die in de directe nabijheid van de bedrijvigheid in de buitendijks haven gevestigd willen zijn.
- Bestaande of nieuwe bedrijven afkomstig van Urk, niet specifiek gericht op de maritieme sector.

Voor het binnendijks bedrijventerrein moet een op uitvoering gericht plan worden ontwikkeld. Het planproces dat wordt voorgesteld is gericht op daadwerkelijke realisatie van een gethematiseerd maritiem bedrijventerrein. Om dit resultaat te bereiken dient een aantal stappen te worden doorlopen. Per stap wordt een aantal producten vervaardigd en een aantal activiteiten uitgevoerd. De te doorlopen stappen zijn:

- Opstellen Programma van Eisen / Nota van uitgangspunten (incl. financiële toets; rekenen en tekenen, verwervingsstrategie en communicatiestrategie);
- Opstellen en vaststellen Bestemmings- en Exploitatieplan + Beeldkwaliteitsplan;
- Realisatie binnendijks bedrijventerrein.

De provincie Flevoland is direct betrokken bij de ontwikkeling van het binnendijks bedrijventerrein door de provinciale ontwikkeling van de Maritieme Servicehaven, direct grenzend aan de oostzijde van het plangebied van het binnendijks bedrijventerrein. Zowel het binnendijks bedrijventerrein als de Maritieme servicehaven kunnen profiteren van een goede aansluiting (fysiek, maar ook met name economisch) op elkaar. De provincie Flevoland is daarnaast betrokken bij de ontsluiting van het binnendijks bedrijventerrein: de ontsluiting van de maritieme servicehaven zal tenslotte over het binnendijks bedrijventerrein lopen. Goede afstemming is noodzakelijk om een efficiënte ontsluiting van beide plangebieden te realiseren.

Bereikbaarheid Urk

De impact van de groei van Urk reikt verder dan de gemeentegrenzen. Een samenwerking met gemeente Noordoostpolder, tezamen met de provincie Flevoland, is noodzakelijk op het gebied van verkeer en ontsluiting. De huidige ontsluitingsweg (Domineesweg) zal mede door de groei van Urk richting het maximaal toelaatbare aantal verkeersbewegingen gaan. Een mogelijke oostelijke randweg wordt in samenwerking met de gemeente Noordoostpolder en de provincie Flevoland onderzocht.

Woningbouw en de Zeeheldenwijk

De gemeente Urk groeit de komende jaren van 21.000 tot 27.000 inwoners in 2040. Daarom is de gemeente Urk bezig met het ontwikkelen van het gebied ten zuiden van de Urkervaart genaamd 'Zeeheldenwijk'. Met de ontwikkeling van het gebied Zeeheldenwijk wordt met de woningbouw en bijbehorende voorzieningen de sprong over de Urkervaart gemaakt. In de Zeeheldenwijk zullen circa 1.600 woningen en diverse voorzieningen worden gebouwd.

In 2020 worden de laatste voorbereidingen getroffen om de eerste fase van Zeeheldenwijk bouwrijp te kunnen maken. Daarnaast zal eind 2020 het bestemmingsplan 'Zeeheldenwijk' ter vaststelling worden aangeboden. De eerste woningen en voorzieningen in Zeeheldenwijk zullen in het jaar 2021 worden gebouwd.

Geprognosticeerde resultaten actieve grondexploitaties

Op grond van het BBV dienen de actieve grondexploitaties jaarlijks te worden herzien. Op 12 december 2019 heeft de gemeenteraad de actieve grondexploitaties geactualiseerd. De herzieningen zijn gebaseerd op de nieuwe regels uit het BBV. Ook zijn op basis van het BBV de fondsafdrachten geschrapt uit de grexen. De afdrachten worden nu niet meer als kostenregel opgenomen, maar worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt. Dit zodat deze als resultaatbestemming kunnen worden genomen bij winstname of afsluiting van het plan. Voor de volledigheid zijn de bedragen voor fondsafdracht in bovenstaande tabel wel zichtbaar gemaakt.

Complex	Geraamd resultaat ultimo 2018 (incl. afdrachten)	Positief / negatief	Geraamd resultaat ultimo 2019 (incl. afdrachten)	Positief / negatief	Geraamd bedrag afdrachtsfondsen	Looptijd verkoop	Exploitatie laatst vastgesteld
1. Zeewijk (afroning)	1.369.843	positief	512.989	positief	23.632	2007 - 2020	dec-19
2. Oranjewijk fase 1	562.830	positief	392.927	positief	117.809	2014 - 2021	dec-19
3. Oranjewijk fase 2	2.197.522	positief	2.694.970	positief	370.838	2018 - 2023	dec-19
4. Zeeheldenwijk	2.231.968	negatief	3.627.876	positief	3.371.828	2022 - 2040	dec-19
5. Zwolse Hoek, fase 4	-599.700	negatief	-473.600	negatief		2004 - 2019	gereed
6. Zwolse Hoek, fase 5	378.330	positief	160.935	positief	60.659	2007 - 2022	dec-19
7. Port of Urk *)	0		-3.308.681	negatief	0	2019-2041	dec-19
8. Grex Westgat *)	0		-470.246	negatief	0	2019-2022	dec-19
Totaal resultaat	6.140.793	positief	3.137.170	positief	3.944.766		

*) Voor de complexen Port of Urk en Grex Westgat zijn verliesvoorzieningen gevormd tot een bedrag van respectievelijk € 3.308.681 en € 470.246.

NB: De resultaten zijn exclusief af te dragen vennootschapsbelasting.

Algemene reserve grondexploitatie

Door de gemeenteraad (Kadernota, grondbeleid) is bepaald dat de reserve grondzaken een stand moet hebben gelijk aan een vastgesteld percentage van de totale boekwaarden. Vanwege het hoge risicoprofiel van het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein is een hoger percentage gehanteerd. Vanuit een financiële doorkijk voor de komende 10 jaar is een reservestand van € 7 miljoen noodzakelijk. Op dit moment is, ten opzichte van de gewenste stand van deze reserve, sprake van een tekort van € 3,5 miljoen. Bij een toekomstige winstneming zal de reserve grondexploitatie worden aangezuiverd in verband met dekking mogelijke toekomstige risico's. De reservestand ontwikkelt zich naar verwachting op onderstaande wijze in 2020:

Stand per 1 januari 2020	3.518.047
Mutaties 2020	
1. Rente bedrijfspanden Oost (4 jaar)	30.000
2. Bijdrage strategische aankopen	172.500
3. Afdracht VPB (schatting)	125.000
4. Diverse winstnemingen 2020 (begroting 2020)	-501.000
5. Woonwensen beleid	15.000
6. Bijdrage zonne-energie	150.000
	-8.500
Stand 31 december 2020	3.526.547
Noodzakelijke stand reserve grondzaken	7.000.000
Benodigde aanvulling weerstandvermogen	3.473.453

NB: in bovenstaand overzicht is vooralsnog geen rekening gehouden met de retournering van de bijdrage ad € 610.000 aan de reserve Strategische aankopen (raadsbesluit 2017).

4. ONTWIKKELINGEN SOCIAAL DOMEIN

Herverdeling gemeentefonds / Sociaal Domein

Tot 2019 ontving de gemeente Urk een specifieke doeluitkering voor de (nieuwe) taken in het Sociaal Domein. Met ingang van 2019 is deze uitkering opgenomen in de algemene uitkering van het gemeentefonds. Herverdeeleffecten werden nog wel gecompenseerd, maar aan de hand van onderzoek zou het budget met behulp van nieuwe maatstaven op macro niveau herverdeeld moeten worden. Daar waar verwacht werd dat deze herverdeling bekend gemaakt zou worden in de meicirculaire 2020 heeft de rijksoverheid aangegeven dat deze herijking uitgesteld wordt. De minister heeft aangegeven dat hij voor het einde van het jaar de besluitvorming over de invoering wel afronden.

Vanaf 2019 heeft de Rijksoverheid een extra uitkering Jeugdzorg beschikbaar gesteld tot en met 2021. Hoewel sommige gemeenten deze middelen structureel als stelpost hebben opgenomen, zijn deze extra gelden door de gemeente Urk niet structureel opgenomen in de exploitatie.

Vinger aan de pols in meerjarenperspectief

Het financiële proces binnen de gemeente, en specifiek binnen het sociaal domein, is complex. Na de decentralisatie in 2015 werden de onderbouwingen in meerjarenperspectief steeds reëler. Ook de beschikbare data kon beter geïnterpreteerd worden. In het alles bleef budgetneutraliteit een belangrijk uitgangspunt. Net zoals dat geldt voor de transformatie in de zorg, waarvoor de gemeente nog wel een paar jaar denkt nodig te hebben. Maar ook het vormgeven van preventie en algemene voorzieningen, wat op lange termijn zijn voordeel moet halen, is zo'n belangrijk uitgangspunt.

Een data- en financiële analyse na de jaarrekening 2019 laat zien dat de gemeente Urk tot en met 2019, vooral dankzij incidentele meevallers, de kosten in het Sociaal Domein kon opvangen. In meerjarenperspectief lijkt het alles ook grotendeels onder controle te zijn. Echter er zijn wel een aantal zaken, los van de herijking van het macro-budget, die er voor zorgen dat de spreekwoordelijke vinger aan de pols gehouden moet worden (zie onder). In de afgelopen jaren is de reserve Sociaal Domein dermate gevoed dat het ook incidenteel tekorten zou kunnen opvangen.

Bedragen (x €1.000)	Volgens jaarrekeningen					Beschikbaar meerjarenperspectief			
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Onderdeel									
Zorgtaken Jeugdzorg en Wmo	4.022	4.119	4.977	5.296	5.467	5.501	5.799	5.419	5.385
Zorgtaken oude Wmo (huishoudelijk hulp, hulpmidd. etc)	966	479	674	696	792	872	872	872	872
	4.989	4.598	5.651	5.991	6.259	6.373	6.671	6.291	6.257
Arbeidsreintegratie	2.259	2.232	2.087	2.101	1.866	1.984	1.945	1.930	1.893
Gebundelde uitkering	1.393	1.527	1.768	1.914	1.851	1.906	1.906	1.906	1.906
Bijzondere bijstand	106	131	156	117	102	226	216	216	216
Besluit Bijstand Zelfstandigen	249	-522	-61	77	112	183	183	183	183
	4.006	3.369	3.949	4.210	3.930	4.298	4.250	4.235	4.198
	8.995	7.967	9.600	10.201	10.190	10.671	10.921	10.526	10.454

Ontwikkelingen die effect kunnen hebben op beschikbare budgetten

Vanuit de bovengenoemde analyse kunnen een aantal zaken benoemd worden die invloed kunnen hebben op de nu beschikbare budgetten.

Aanbestedingen

Op dit moment worden aanbestedingen voorbereid op het gebied van Jeugdzorg, Wmo en huishoudelijke hulp. Verwachting is dat dit een hogere kostenpost met zich mee zal brengen. Om dit te monitoren is een kostprijsonderzoek gestart.

Nieuwe leverancier hulpmiddelen

Als gevolg van faillissement van de leverancier van hulpmiddelen wordt overgestapt naar een andere leverancier. De verwachting is dat dit een kostenstijging van 40-60% met zich mee zal brengen.

Doordecentralisatie Beschermd Wonen

De gemeenteraad heeft inmiddels het regionaal kader Zorglandschap Wmo vastgesteld. De financiële en inhoudelijk impact van deze doordecentralisatie en de regionale solidariteitsafpraak is op dit moment nog onbekend. Dit houdt namelijk verband met het nieuwe verdeelmodel, dat vanaf 2022 stapsgewijs ingevoerd wordt. Dit wordt (vooralsnog) niet uitgesteld. Op dit moment werken de VNG en het Rijk aan de (verdere) invulling van deze randvoorwaarden, zodat dit najaar de definitieve besluitvorming over de invoering van het nieuwe verdeelmodel kan plaatsvinden.

Effecten doordecentralisatie Beschermd Wonen

De uitkering die de centrumgemeente Almere ontving voor deze regionale taak was jarenlang (meer dan) voldoende. De overschotten werden zelfs structureel als dekking ingezet op andere taakvelden. Op basis van eerste berekeningen zou het nieuwe verdeelmodel nadelig uitvallen voor de regio. En daarmee zou structurele dekking weg kunnen vallen.

Dat zorgt ervoor dat kritisch gekeken wordt naar de regionale meerjarenbegroting op diverse onderdelen. Dit heeft er inmiddels al toe geleid dat er bestuurlijke afspraken zijn gemaakt over de regionale dekking van lokale taken. In de 1^e Tussenrapportage 2020 is inmiddels verwerkt dat de regionale budgetten voor de preventieve verslavingstaken wegvallen. Zondermeer zal deze financiële transformatie ook in de komende jaren meer en meer vorm gaan krijgen en/of regionale taken zullen vanuit lokale middelen aangevuld moeten worden.

Woonplaatsbeginsel

Per 2022 vindt wetswijziging plaats ten aanzien van woonplaatsbeginsel. Dit heeft ook effect op de regionale afspraken rond jeugdhulp met verblijf. Dan geldt het principe dat als woonplaats geldt: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaande aan het verblijfstraject zijn woonadres volgens de BRP had.

5. RISICOMANAGEMENT

Risico-inventarisatie

Een risico is de onzekerheid (kans) dat een gebeurtenis met (negatieve) gevolgen zich voordoet. Risicomanagement komt dus op de eerste plaats. Pas als een risico, ondanks de inspanningen op het gebied van risicomanagement, toch optreedt en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, dan komt het weerstandsvermogen in beeld. Het weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit) wordt gerelateerd aan de benodigde weerstandscapaciteit welke wordt berekend aan de hand van het totaal van de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's.

Actuele risico's

In de begroting worden de risico's van de gemeente Urk op een rij gezet en ingedeeld in de volgende risicocategorieën:

- Algemeen
- Concreet
- Specifiek

Uitgangspunt bij het bepalen van de risico's is het gegeven dat ze nooit allemaal tegelijk en met een maximale omvang zullen optreden. In een risicoprofiel van meerdere risico's is het ondenkbaar dat ze tegelijk in één jaar zullen optreden. Sommige risico's zullen zich nooit voordoen, terwijl andere zich echter in hun maximale omvang manifesteren.

In dit hoofdstuk worden allereerst de algemene risico's zoveel mogelijk in beeld gebracht. Voor algemene risico's worden in de regel geen afzonderlijke reserves aangehouden. De concrete risico's zijn in principe zoveel mogelijk gedekt door de aanwezige reserves en voorzieningen. De nadruk zal voor de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit op de gemeente specifieke risico's komen te liggen.

De risico's die er in deze kadernota worden uitgelicht, zijn:

▪ Economische conjunctuur / Coronavirus

De economisch conjunctuur leek goed tot het moment Coronavirus zijn intrede deed. Het is op dit moment onmogelijk te bepalen hoe groot de financiële impact zal zijn. Wij monitoren onze risico's en die van onze stakeholders voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. Voorzichtigheid blijft geboden.

Een langdurige recessie heeft gevolgen voor de gemeentebegroting. Met name aan de opbrengstenkant brengt dit risico's met zich mee. Te denken valt aan de lagere opbrengsten wegens: grondverkopen, leges bouwactiviteiten, verhuur van gronden en gebouwen, etc.

▪ Grondverkopen (grondexploitatie)

De woningbouw verloopt vooralsnog goed. De verwachting is dat eind 2021 de eerste kavels in Zeeheldenwijk worden verkocht. De bedrijfscomplexen doen het boven verwachting. De kavels Zwolse Hoek 4 zijn allen verkocht. Het complex Zwolse Hoek 5 telt nog enkele kavels.

▪ Voor het (aan te leggen) binnendijsk bedrijventerrein moet een op uitvoering gericht plan worden ontwikkeld. Het planproces dat wordt voorgesteld is gericht op daadwerkelijke realisatie van een gethematiseerd maritiem bedrijventerrein. In de ratio weerstandsvermogen is uitgegaan van een hoger risicoprofiel voor het bedrijventerrein dan de bestaande complexen. In december 2019 heeft de raad een grondexploitatie voor dit complex (Port of Urk) vastgesteld. Dit plan sloot toen op een verwacht verlies van ruim € 3.308.000. Hiervoor is een verliesvoorziening getroffen.

▪ Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Veel bouwplannen sneuvelden de afgelopen periode als gevolg van de uitspraak Raad van State met betrekking tot de Programmatische Aanpak Stikstof. Het stikstofprobleem zien we voorlopig als een risico en niet als een feit. De extra gevolgen brengen wij in beeld. Het mogelijk risico wordt gekwantificeerd en meegenomen in de risicoparagraaf van het project. Dit zal leiden tot het verhogen van het risicoprofiel per project, maar niet direct de financiële waardering van gronden.

- **Renteontwikkelingen**
Door de recessie en onrust op de financiële markten schommelen de rentetarieven nogal. De gemeente loopt hier risico. De door ons gehanteerde algemene rekenrente voor investeringen is voor 2020 vooralsnog gesteld op 2,25%. De door te berekenen rente aan de grondexploitaties is vastgesteld op 2,0%. De percentages zijn de laatste jaren behoorlijk verlaagd. Dit is enerzijds ingegeven door opmerkingen van de toezichthouder (provincie Flevoland) en anderzijds natuurlijk de nieuwe BBV richtlijnen op dit gebied. Wat betreft de grondexploitatie hebben de richtlijnen in het kader van de VPB een belangrijke rol gespeeld. De werkelijk gewogen gemiddelde rente van het vreemd vermogen is op Urk 2,4% (was: 2,6%).
- **Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.**
De algemene uitkering is voor de toekomst onzeker te noemen. De laatste meicirculaire viel gelukkig enigszins positief uit en is in deze nota meegenomen. De ophanden zijnde herverdeling van het gemeentefonds is uitgesteld naar 2022. Dit uitstel heeft niet in het laatst te maken met grote herverdeeleffecten, nadelig voor de kleine gemeenten. Ook voor wat betreft het sociaal domein lopen we bij risico. Als een van de weinige gemeenten zijn wij nu immers “voordeel”-gemeente. De kans is groot dat we dat bij de herverdeling moeten bekopen.
- **EMU-norm**
Bij overschrijding van de norm van 3% kan de minister boetes opleggen. Dit is gebaseerd op het voorstel betreffende de Wet HOF. VNG adviseert bij het opstellen van de begroting naast het sluiten van baten en lasten niet op de individuele referentiewaarde voor het EMU-saldo te letten maar op de ontwikkeling van de hoogte van de gemeenteschuld.
- **Majeure investeringen**
Opgaven en uitdagingen liggen de komende jaren zowel op het terrein van wonen als werken. Om antwoord te kunnen geven op de blijvende en toenemende vraag naar woningen (Zeeheldenwijk), moet Urk fors investeren. Daarnaast wordt Urk gevraagd haar bijdrage te doen in de economische ontwikkeling van Noordelijk Flevoland (Buitendijkse haven en bedrijventerrein). Bijdragen in de uitbreiding en verbeteringen van de infrastructuur (o.a. randweg) is in deze kadernota geen rekening gehouden.
- **Beheersplannen**
Het beheer openbare ruimte is sinds 2017 vervat in het vastgestelde plan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR). In combinatie met het rioolbeheerplan en het vervangingsplan openbare verlichting wordt over iedere nieuwe begrotingscyclus van 4 jaar op basis van inspectie bezien binnen welke wijken onderhoud en of rehabilitatie van wegdelen aan de orde is. Op deze manier worden de beschikbare middelen effectief ingezet.
De overige beheer-/vervangingsplannen worden jaarlijks geactualiseerd. Het is de bedoeling dat binnenkort enkele beheersplannen in z'n totaliteit worden herzien.
- **Sociaal domein**
De budgetten binnen het sociale domein staan onder druk. Er is een toename van (dure) zorgvraag waar te nemen. Bij een dergelijke tendens dreigen daarom in meerjarenperspectief forse overschrijdingen. Incidenteel kunnen tekorten vanuit de reserve Sociaal Domein gedekt worden. Dat de reserve dan blijvend over voldoende middelen moet beschikken mag als vanzelfsprekend worden beschouwd. Structurele dekking vanuit de reserve is echter niet mogelijk en ook niet toegestaan.
- **Vennootschapsbelasting**
Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (Vpb) gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Gemeente Urk is nagegaan in hoeverre zij belastingplichtig is. Met medewerking van adviesbureau PwC zijn alle activiteiten doorgelopen en beoordeeld. Omdat er bij het grondbedrijf Urk winst wordt gemaakt is belastingplicht bij dit onderdeel zeker. De aangifte 2018 is eind april ingezonden en aangifte 2019 ligt in concept klaar.

6. LOKALE LASTENDRUK

Gemiddelde woonlasten voor een huishouden van 3 personen
voor de periode 2020-2024

Belastingsoort	2020	2021	2022	2023	2024	Ontwikkeling	Ontwikkeling
						2020/2021	2020/2024
						in %	in %
OZB eigenaar	€ 391	€ 397	€ 404	€ 410	€ 417	1,60%	6,77%
Rioolrechten	€ 263	€ 267	€ 271	€ 276	€ 281	1,60%	6,77%
Afvalstoffenheffing *	€ 255	€ 255	€ 255	€ 255	€ 255	0,00%	0,00%
TOTAAL	€ 909	€ 919	€ 930	€ 942	€ 953	1,15%	4,87%

Landelijk stijgt de onroerendezaakbelasting (ozb) volgend jaar met gemiddeld 4 %; bijna twee keer zoveel als in 2019 en ver boven het door het CBS verwachte inflatiecijfer van 1,3 %. In een representatieve steekproef onder 113 gemeenten gaat in een 12-tal gemeenten de belasting op het eigen huis zelfs met meer dan 10 % omhoog. Ook de afvalstoffenheffing stijgt landelijk met 8 % fors. De afvalstoffenheffing wordt volgend jaar met gemiddeld 8,2 % (+ €20) opvallend veel duurder. Om gescheiden afvalinzameling en hergebruik te bevorderen en het verbranden van restafval te ontmoedigen betalen gemeenten sinds vorig jaar € 31 belasting per 1.000 kilo restafval. Voorheen was dit € 13. Deze kostenverhoging wordt door veel gemeenten via de afvalstoffenheffing doorberekend aan huishoudens.

Gemeente Urk heeft vorig jaar bij het vaststellen van de begroting 2020 besloten de lastendruk de komende jaren niet verder te laten stijgen. Op dat moment bood de meerjarenbegroting deze financiële ruimte. Het afzien van een beperkte jaarlijkse stijging was achteraf gezien een iets te rooskleurige voorstelling. De laatste doorberekeningen laten zien dat het financiële meerjarenperspectief, door het niet trendmatig mee laten groeien van de belastingentarieven, ernstig onder druk komt te staan. Een forse onttrekking uit de Algemene reserve is nodig om de jaren 2021 t/m 2023 sluitend te maken. Wij hechten grote waarde om de financiële weerbaarheid van de gemeente Urk op peil te houden. Kenmerkend voor onze gemeente is dat wij gaan voor een degelijk en solide financieel beleid.

Het voorstel is om op de ozb en rioolrechten voor de jaren 2021 en 2021 de inflatiecorrectie van 1,6% toe te passen. En vervolgens voor de jaren 2023 en 2024 1,7%. Dit betekent een totale correctie voor de komende vier jaar van 6,77%. De stijging van de rioolheffing is vastgesteld op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan. Daarin staan de noodzakelijke kosten van de werkzaamheden en wat dit voor gevolgen heeft voor de rioolheffing. Dit GRP wordt iedere 5 jaar opnieuw vastgesteld.

Ondanks de stijgende de kosten van afvalverwerking houden wij de afvalstoffenheffing voorlopig gelijk aan het jaar 2020. Wij hebben vertrouwen in onze burgers dat gemeente Urk een inhaalslag maakt! Het afvalscheidingsgedrag van de inwoners van Urk is het afgelopen kwartaal sterk verbeterd. De hoeveelheid te verbranden afval is lager ten opzichte van voorgaande jaren. Wij zijn er nog zeker niet, maar we gaan er samen alles aan doen om verdere tariefstijgingen te voorkomen. In het bovenstaande overzicht is nog geen rekening met tarief dalende maatregelen gehouden.

De gemeente is voor haar inkomsten voor het grootste deel afhankelijk van de uitkering Gemeentefonds. Omdat, door de structuur en samenstelling van onze gemeente, deze vaak nadelig uitpakt, kunnen de belastingen in vergelijking met soortgelijke gemeenten hoger zijn. Dit is over het algemeen een gevolg van de hogere woningbezetting en de kleine oppervlakte van onze gemeente. Gemeenten als bijvoorbeeld de Noordoostpolder of Zeewolde hebben voordeel bij de uitkeringsstructuur van het Gemeentefonds. Dat vertaalt zich in lagere tarieven.

De Rijksuniversiteit Groningen doet elk jaar een uitgebreid onderzoek naar de gemiddelde belastingdruk van de gemeenten en maakt hiervan een ranglijst op. Bij een huishouden van drie personen staat Urk op plek 30 (van 372 gemeenten). Bij een huishouden van vier en meer personen staat Urk op plek 6. De woonlasten zijn landelijk gezien dus hoog. Hierbij dient wel aangetekend te worden, dat de verschillen tussen de gemeenten in euro's bezien over het algemeen klein zijn.

7. FINANCIËEL MEERJARENPERSPECTIEF

7.1. BALANS PER 31 DECEMBER

3^e Brug / infrastructuur

Investeringen
Afschrijving € 1,3 miljoen p/j

ACTIVA (x € 1 miljoen)	rekening 2019 €	begroting 2020 €	begroting 2021 €	begroting 2022 €	begroting 2023 €	begroting 2024 €	begroting 2025 €	begroting 2026 €	begroting 2027 €	begroting 2028 €	begroting 2029 €	begroting 2030 €
VASTE ACTIVA												
IVA	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
MVA	57,9	58,8	63,2	63,7	64,2	64,7	65,2	65,7	65,7	65,7	65,7	65,7
FVA	8,4	8,1	7,8	7,5	7,3	7,2	7,0	6,8	6,6	6,5	6,3	6,1
Totaal vaste activa	66,6	67,3	71,4	71,6	71,9	72,2	72,6	72,9	72,7	72,5	72,3	72,2
VLOTTENDE ACTIVA												
Voorraden	28,3	42,5	48,8	47,2	42,2	37,4	32,9	30,2	26,4	22,2	17,5	11,4
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	16,5	6,1	7,6	11,4	9,4	10,1	11,3	8,9	9,0	10,5	9,4	8,1
Liquide middelen	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,1
Overlopende activa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal vlottende activa	45,1	48,9	56,8	59,1	52,0	47,9	44,6	39,5	35,7	33,1	27,3	19,7
Totaal-generaal	111,7	116,2	128,2	130,7	124,0	120,1	117,2	112,4	108,4	105,6	99,6	91,8

Verwerving gronden
Port of Urk (2019-2023)

Verkoop grond ZHW (2021) en
Port of Urk (2023)

Reserves nemen af met € 9,3 miljoen

Leningen 2020-2029: € 70 miljoen

PASSIVA (x € 1 miljoen)	rekening 2019 €	begroting 2020 €	begroting 2021 €	begroting 2022 €	begroting 2023 €	begroting 2024 €	begroting 2025 €	begroting 2026 €	begroting 2027 €	begroting 2028 €	begroting 2029 €	begroting 2030 €
VASTE PASSIVA												
Eigen vermogen	37,9	33,1	32,2	30,7	30,5	30,8	30,3	30,1	29,6	29,4	28,9	28,7
Voorzieningen	7,1	7,7	7,7	8,3	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
Vaste schulden; looptijd van 1 jr of langer	60,6	68,8	82,7	81,2	77,6	76,1	73,6	69,0	65,5	63,0	57,4	49,9
Totaal vaste passiva	105,6	109,5	122,6	120,1	116,4	115,1	112,1	107,3	103,4	100,6	94,6	86,8
VLOTTENDE PASSIVA												
Netto vlottende schulden; looptijd < 1 jr.	4,2	5,3	4,3	9,3	6,3	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Overlopende passiva	1,9	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Totaal vlottende passiva	6,1	6,6	5,6	10,6	7,6	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1
Totaal-generaal	111,7	116,2	128,2	130,7	124,0	120,1	117,2	112,4	108,4	105,6	99,6	91,8
GEWAARBORGDE LENINGEN	6,8	6,2	6,4	6,3	6,2	6,2	6,1	6,0	6,0	5,9	5,9	5,9

7.2. FINANCIËLE KENGETALLEN

In deze kadernota wordt een doorkijk gegeven naar het jaar 2030. Dit is nodig. Urk groeit en blijft groeien. Opgaven en uitdagingen liggen de komende jaren zowel op het terrein van wonen als werken. Om antwoord te kunnen geven op de blijvende en toenemende vraag naar woningen, moet Urk fors investeren. Daarnaast wordt Urk gevraagd haar bijdrage te doen in de economische ontwikkeling van Noordelijk Flevoland. Dit vraagt strategisch inzicht en gezamenlijke aanpak. Urk kan dit niet alleen en wil dit ook niet. Samen met haar buurgemeente Noordoostpolder en provincie Flevoland is er een grote stap gezet met het realiseren van de buitendijkse haven. Het credo 'Samen leven, samen werken' gaat hier zeker op. Het is noodzakelijk dat de juiste stappen op de juiste momenten worden gezet. In deze nota worden diverse stappen voorgesteld om de vijf pijlers in basis verder te verstevigen.

Kengetallen

De kengetallen en analyse geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan de gemeenteraad over de financiële positie van de gemeente Urk. In oogschouw dient te worden genomen dat de kengetallen een grofmazig instrument zijn om een uitspraak te doen over de financiële positie. De kengetallen BBV en andere financiële kengetallen vormen een belangrijk onderdeel van het model Interbestuurlijk Toezicht Financieel Toezicht (IBT FT). Het toezichtsdomein Financiën is één van de vijf domeinen waarbij de provincie het toezichthoudende gezag is. De kengetallen zijn in het IBT FT model ingedeeld in drie pijlers c.q. indicatoren: begrotings-, schuld- en weerstandspositie. In het overzicht op de volgende pagina zijn de uitkomsten van de kengetallen van iedere pijler over de jaren 2019 tot en met 2030 weergegeven. Met behulp van de stoplichtkleuren groen, oranje en rood wordt respectievelijk de situatie gunstig, neutraal of ongunstig aangegeven waar het kengetal zich in bevindt. De normen zijn veelal afgeleid van de VNG. De vijf kengetallen BBV worden afzonderlijk toegelicht en beoordeeld over de jaren 2019 tot en met 2030.

Pijlers 2019-2030

Gemeente Urk kent een begrotingspositie (pijler 1) dat jaarlijks sluitend is. Ondanks dat de gemeente Urk moeilijke jaren achter de rug heeft, is het haar gelukt om haar broze financiële positie in 2016 sterk te verbeteren. Aan de hand van 10 financiële regels houdt gemeente Urk haar financiële weerbaarheid op peil. Deze regels worden strak nageleefd en hebben hun waarde inmiddels bewezen. De afgelopen jaren is er fors geïnvesteerd in het voorzieningenniveau. Dit uit zich in een stijging van de woonlasten die boven de VNG-norm uitkomt. De komende jaren liggen de woonlasten fors boven het landelijk gemiddelde.

Vanuit het kengetal netto-schuldquote gekeken, is er een sterke toename van de schuldpositie (pijler 2) zichtbaar. Gemeente Urk komt boven de kritische norm. De verwachting is dat er de tot en met het jaar 2024 voor ruim € 51 miljoen wordt geïnvesteerd en in de jaren 2025 tot en met 2030 nog eens € 19 miljoen. Begin 2018 is er een lening tegen zeer gunstige voorwaarden aangetrokken van € 25 miljoen ten behoeve van (toekomstige) uitgaven Zeeheldenwijk. In 2020 zal er naar verwachting het aantrekken van een lening van € 10 - € 15 miljoen nodig zijn.

Het weerstandsvermogen (pijler 3) is in 2020 ten opzichte van 2019 afgenomen. De ratio's van het weerstandsvermogen algemeen en grondexploitaties (2019: resp. 3,7 en 0,8) zijn gedaald. Het incidenteel weerstandsvermogen van het concern en de grondexploitatie blijven de komende jaren goed. Beide laten een dalend verloop zien in de jaren 2021-2024. De grondexploitatie is onder de gestelde norm van 1. Het streven is dat de eerste kavels Zeeheldenwijk in 2021 worden verkocht.

De toename van de balanstotalen en verminderingen van de reserves zorgen er voor dat de solvabiliteit de komende jaren daalt. Vanaf 2024 is de verwachting dat de solvabiliteit gelijk blijft of zelfs weer gaat toenemen. Het kengetal grondexploitatie komt eind 2021 uit op 89 %. Dit betekent dat de neutrale positie in 2019 wordt ingeruild voor een tijdelijke (zeer) ongunstige.

Toelichting kengetallen BBV

Met ingang van de begroting 2016 moet een verplicht basisset van vijf financiële kengetallen worden opgenomen, de zogenaamde kengetallen BBV. De berekeningswijze van de kengetallen is vastgelegd in ministeriële regeling.

1. Netto-schuld quote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen overige verbonden partijen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De netto-schuld quote van de gemeente Urk ligt in 2019 historisch laag onder de door VNG gestelde norm (90 %). De komende jaren neemt de quote fors toe door geplande investeringen en benodigde externe financiering.

2. Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De solvabiliteit bedraagt over de jaren 2012-2015 22% en stijgt naar in 2016-2019 boven de 30 %. Volgens de VNG-norm is 50% een gezonde factor. In de berekening volgens de VNG-norm worden naast de reserves ook de voorzieningen tot het eigen vermogen gerekend. De solvabiliteit bedraagt voor de jaren 2012-2015 tussen 35% - 37% en voor de jaren 2016-2019 41%- 42% volgens de berekening van de VNG. De komende jaren zal de solvabiliteit gaan afnemen. Enerzijds door toename van langlopende schulden en anderzijds verhoging van het balanstotaal.

3. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. De structurele exploitatieruimte van de gemeente Urk is positief de komende jaren.

4. Grondexploitatie

Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het kengetal laat in 2018 een positieve ontwikkeling zien door hogere grondverkoop en toename begrotingsomvang vanaf 2015. De komende jaren neemt het kengetal een ongunstige positie in door de verwerving van gronden.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan OZB, rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden (mph) in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

In het overzicht op de vorige pagina zijn de woonlasten in de jaren 2020 tot en met 2025 aangemerkt met de kleur oranje. Urk wijkt af met haar woonbezetting ten opzichte van het gemiddeld Nederlands huishouden (verhouding 3,4:2,4). Bij de berekeningsmethodiek 'woonlasten per inwoner' komt gemeente Urk in de buurt de gemiddelde woonlasten per inwoner van Nederland.

	Kritische norm	rekening 2019	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
BEGROTING													
Woonlasten	125%	123%	121%	121%	120%	120%	120%	119%	119%	119%	118%	118%	118%
Structurele exploitatie ruimte	0%	5,5%	0,8%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%
SCHULDPOSITIE													
Netto-schuld quote (BBV)	130%	77%	137%	147%	142%	126%	114%	105%	99%	90%	82%	73%	63%
Netto-schuld quote (minus verstrekte leningen (BBV))	130%	72%	130%	141%	136%	121%	110%	101%	95%	87%	78%	70%	60%
Debt ratio	80%	58%	64%	68%	70%	68%	67%	66%	65%	64%	64%	62%	59%
Netto schuld (minus verstrekte leningen) per inwoner	€ 1.971	€ 2.200	€ 3.074	€ 3.562	€ 3.505	€ 3.255	€ 3.005	€ 2.804	€ 2.679	€ 2.491	€ 2.291	€ 2.076	€ 1.807
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Woonbezetting o.b.v. mph</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Trendmatige verhoging 1,6% (2021, 2022), 1,7% (2023, 2024), 1,0 % (2025 e.v.)</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Baten 2019: € 64,0 mln. Baten 2020: € 50,3 mln.</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Leningen 2020 -2024: € 51 mln.</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Leningen 2025 -2029: € 19 mln.</div> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; margin-top: 10px;">Gem. schuld per inwoner NL (2017)</div>													
WEERSTANDSVERMOGEN													
Weerstandsvermogen algemeen	1,0	3,7	5,3	4,6	3,7	3,3	3,0	3,2	3,1	3,0	2,8	2,7	2,5
Weerstandsvermogen grondexploitatie (incidenteel)	1,0	0,8	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	1,0	1,2	1,4	1,6	2,3
Solvabiliteit (BBV)	20%	34%	28%	25%	23%	25%	26%	26%	27%	27%	28%	29%	31%
Grondexploitatie (BBV)	40%	44%	84%	89%	84%	71%	61%	52%	46%	39%	32%	24%	15%
<div style="display: flex; justify-content: space-between; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Algemene reserve / reserves Sociaal domein: € 11,2 (2020) -> € 7,4 miljoen (2030) Grondreserve: € 3,5 (2020) -> € 4,5 miljoen (2030)</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Inkomsten Zeeheldenwijk (2021) / Port of Urk (2023)</div> </div>													